on Herra käskenyt olla kansansa päämiehenä; sillä et sinä pitänyt sitä, kuin Herra sinulle käski."

Näin ankaran tuomion sai Saul. Herra oli hänet hallitsijana hylkäämä, ja Israelin waltakunta ei ollut jääpä Saulin suwulle. Tästä on meidän oppiminen, kuinka waarallinen on epäusko sydämmessä ja siitä seuraawa tottelemattomuus Jumalan sanalle. Jos tahdot Herran tiellä pysyä, niin ota waarin pienimmistäkin epäuskon ja Jumalaan luottamattomuuden yrityksistä sydämmessäsi. Älä peitä epäuskoasi, äläkä itseäsi puolesta; ole kuuliainen ja nöyrry Herran edessä. Huuda Herralle: **Herra, minä uskon, auta minun epäuskoani!**

Kun Samuel oli lausunut tuomion Saulille, läksi hän pois. Ja Saul ei häntä pidätä, eikä pyydä häntä rukoilemaan Herraa hänen edestään. Hän ei näy nöyrtywän. Luultawasti Saul ei myöskään uskonut, että Samuelin ankarat sanat käwisiwät toteen. Mutta eiköhän Saul wielä kadu ja käänny jälleen Herran puoleen? Onhan niin moni muukin jumalinen ihminen erehtynyt ja langennut, waan noussut jälleen! Eiköhän Herra wielä peruuta sanaansa ja ota Saulia armoihin jälleen? Sitä Samuelkin luultawasti toiwoi ja rukoili Herralta.

Gilgalista läksiwät Saul ja Jonathan Benjaminin Gibeaan. Saulin luona oli nyt ainoastaan lähes 600 miestä. Niin kurja ja pelwon-alainen oli Israelin sotawäki taas tätä nykyä, ettei se rohjennut seurata kuningastansa taisteluun. Saulilta ei suinkaan puuttunut rohkeutta, kun hän niin pienen ja wielä peräti huonosti warustetun sotajoukon kanssa asettui wihollisen leirin läheisyyteen. Filistealaisten suuri sotajoukko, kun se hawaitsi Israelin sotawoimain wähyyden, ei wiipynyt leirissä Mikmaassa, waan läksi kolmessa osastossa eri haaroille maata häwittämään.

Asiain näin ollen teki Jonathan uskossa Jumalaan ihmeellisen sankarityön, joka antoi aiheen Israelin suureen woittoon. Kahden aseenkantajansa kanssa hän lähtee Filistealaisten leiriin. Ilmoittaessaan aikomustaan aseenkantajalleen sanoo hän

woimeet nähdä, kuinka paljon wihollisia nousi kukkulalle. Kaksikymmentä Filistealaista makaa jo maassa. Herra on Jonathanin kanssa; maa wapisee ja sanomaton pelko ja hämmästys lankeaa Filistealaisten päälle. Koko leiri joutuu liikkeelle; he juoksewat tänne sinne ja pakenewat. Saul, joka miehinensä wiipyi „Gibean ääressä", oli huomannut oudot liikkeet Filistealaisten leirissä .ja oli juuri aikeissa kysyä ylimmäisen papin kautta Herralta neuwoa (arwatenkin sodan suhteen). Kun juoksu Filistealaisten leirissä eneni, kokosi Saul miehensä ja läksi wihollisia wastaan. Häneen yhtyi kohta Jonathan sekä ne Israelilaiset, jotka oliwat Filisteolaisten palweluksessa olleet; niinmyös kokoontuiwat hänen tykönsä ne Israelin miehet, jotka Filistealaisten pelwosta oliwat kätkeytyneet Efraimin wuorelle. Nyt nousi taistelu suureksi ja sota lewisi laajalle. Herra auttoi Israelia niin, että he löiwät Filistealaiset ja ajoiwat heitä takaa aina Ajaloniin asti.

Israel oli taas saanut ihmeellisen woiton. Filistealaiset ajettiin takaisin maansa rajoille. Ja Jonathan oli tässä ollut sankarina. Jonathan on toinen Gideon, joka taistelee ainoastaan Herran miekalla; hänen rohkeutensa ja woimansa on Herrassa.

Woiton ja takaa-ajamisen innossa wannotti Saul kansaa, ettei kukaan saanut mitään syödä ennen iltaa. Tässä kuningas teki ajattelemattomosti, sillä hän saattoi kansan syntiä tekemään.

---

ja juoksee kaakkoseen Jordania kohden, muodostaa Dscheban ja Muchmaan wälillä kapean wuorisolan. Noin 10 minuutin matkan päässä Dschebasta kohoaa tässä solassa kaksi koonin muotoista, noin 30 metrin korkuista wuorikukkulaa, joitten wälillä olewa sola ei ole kuin muutamia askelia leweä. Nämä kukkulat owat samat, jotka Raamattu nimittää Bozez ja Senc. Tie Dschebasta Muchmaasen kulkee eteläisemmän kukkulan etelä- ja itäpuolitse, ja kiertää sitten solan läpi kulkemaan pohjoisemman kukkulan länsipuolitse. Tämä tie on hywin jyrkkä, niin että matkustawaisen täytyy tässä nousta pois ratsaseläimen seljästä.

tälle: „Ehkä on Herra jotakin toimittawa meidän kauttamme; sillä ei mikään estä Herraa auttamasta monen tahi harwain kautta." Tässä näemme oikeata luottamusta Jumalaan ja todellista urhoollisuutta oman kansan pelastamisen tähden. Jonathan tiesi Israelin sotajoukon heikkouden ja pelwon; myöskin oli hän nähnyt wihollisen woiman. Mihin olisi hän nyt woinut luottaa muuhun kuin Jumalan apuun? Aseenkantaja suostuu Jonathanin aikomukseen, sillä sydän hänessä on yhtä uskowainen ja pelwoton kuin hänen herrassansa. Aikomustaan hyökätä wihollisten leiriin ei Jonathan ilmaissut kenellekään, ei edes isällensä. Filistealaisten leiri oli kukkulalla ja tie sinne kulki wuorisolan läpi, jonka muodostiwat kaksi jyrkkää kalliota, toinen pohjan puolella Mikmaasen päin ja toinen etelässä Gebaan päin. Jonathan ja hänen aseenkantajansa luottiwat yksin Jumalaan; sentähden he eiwät tahtoneet omin päin toimia, waan odottiwat merkkiä Herralta. Jonathan puhuu siis towerilleen, kuinka heidän tulee tehdä: kun he lähestywät Filistealaisten wartiota, ilmaisewat he itsensä wihollisille, ja jos nämä käskewät heitä pysymään alallansa, silloin jääwät he paikoilleen; mutta jos he käskewät heitä luokseen ylös kukkulalle, silloin astuwat he ylös, „sillä", sanoo Jonathan, „Herra on antanut heidän meidän käsiimme, se olkoon meille merkiksi."

Sen jälkeen lähtewät nuorukaiset rohkeasti wihollisten leiriä kohden. Kun he oliwat lähelle tulleet, pilkkaawat Filistealaiset ylhäältä ensin Israelilaisia, että oliwat luoliin itsensä lymyttäneet, ja käskewät sitten nuorukaisia astumaan ylös heidän tykönsä. Merkki oli tapahtunut. Silloin lausuu Jonathan aseenkantajalleen: „Astu ylös minun jälkeeni, Herra on antanut heidät Israelin käsiin." Rohkeasti kiipeäwät molemmat „käsillänsä ja jalwoillansa" jyrkkää rinnettä*) ylös, ja kukku-

Kansa tuli nimittäin niin wäsyksiin ja nälkäisekfi, että he illan tultua saaliista teurastiwat eläimiä ja söiwät ne werinensä. Saul tahtoi tätä hywäksi tehdä sillä, että hän rakensi Herralle alttarin. Mutta Saulin ajattelematon wala oli wielä wähällä saattaa hänen poikansa Jonathanin kuoleman uhriksi. Jonathan ei tietänyt kuninkaan walasta ja söi metsässä hunajaa. Saul tahtoi walansa pitää ja aikoi rangaista Jonathania kuolemalla. Kansa, joka muisti Jonathanin urhean työn, kuitenkin päättäwäisyydellään esti tämän.

Saul tahtoi pysyä Jumalata pelkääwäisenä; hän rakentaa Herralle alttarin, ja hän pitää lujasti kiinni walastaan Herralle. Tämä on tosin oikein. Mutta Jumala katsoo sydämmeen, ja kuuliaisuus hänen sanallensa on ensimmäinen ehto Jumalata pelkääwäiselle ihmiselle. Me olemme jo edellä nähneet, että Saulissa ei enää ollut tämä kuuliaisuus eheänä. Jos hän olisi ollut kuuliainen Herran sanalle, niin olisi hän tullut warjelluksi tekemästä niin ajattelematonta walaa Herran nimen kautta, joka wala oli lähtenyt hänen omasta mieliteostaan, hänen saaliin- ja kunnianhimostaan.

Herra ei pane uhkatuomioitaan heti täytäntöön; hänellä on omat tiensä. Herra antoi Saulille hallitsijana menestystä ja kunniata ihmisten edessä. Saulista tuli woittorikas ruhtinas. Hän asui edelleen Gibeassa ilman mitään kuninkaallista loistoa. Mutta hän kokosi luokseen kaikki „jalot ja wäkewät sotamiehet", ja asetti niinmuodoin wakinaisen ja woimallisen sotajoukon. Tämän awulla hän nöyryytti ja rankaisi kaikki Israelin wiholliset. Paitsi jo ennen mainittuja Ammonilaisia sekä Filistealaisia, joitten kanssa Saulilla oli sota niinkauan kuin hän eli, soti Saul wielä idässä Moabilaisia, pohjoisessa Syrialaisia („Zoban*)kuninkaita") ja etelässä Edomilaisia wastaan. Kaikkialla oliwat Saulin aseet woittorikkaat.

*) Zoban waltakunta oli Damaskosta pohjoiseen Wälimeren ja Eufrat wirran wälillä.

Israelin asumusalatkin laajentuiwat itäänpäin Eufrat wirran korpeen saakka (1 Kuk. 5, 8—10).

Israel oli siis saanut Herran johdatuksen kautta sankari-kuninkaan, joka wei waltakuntaa sitä woiman ja loiston kukkulata kohden, jossa se Dawidin ja Salomon aikana sijaitsi. Saul osoitti hallitsija-kykyänsä muillakin aloilla; oikeuden harrastuksesta hän (luultawasti Samuelin pyynnöstä) ajoi noidat ja welhot pois maasta (1 Sam. 28, 3). Eikö Saul ollut suuri ja onnellinen kuningas, kun hän jaloja sankaritöitä toimitti? Eikö Israel ollut onnellinen hänen sankariwaltikkansa alla? Onni on Jumalasta. Kuninkaan ja hänen hallitsemansa waltakunnan suuruus ja onni riippuu siitä, peljätäänkö Herraa Jumalata ja pidetäänkö hänen sanansa ja säätynsä (5 Moos. 17, 19). Saulin sydämmessä oli jo, niinkuin olemme nähneet, tottelemattomuus saanut sijaa. Jos hän tässä tottelemattomuudessaan edistyy, silloin on Saulin sekä hänen waltakuntansa suuruus ja onni mennyt. Mutta jos hän, ottaen waaria Herran uhkauksesta Samuelin kautta, tekee parannuksen ja palajaa jälleen Herran luo, joka uudistaa hänen mielensä, silloin on wielä onni koittawa Saulin hallitukselle. Kohta onkin koetus tapahtuwa, joka on osoittawa, kumpaanko suuntaan Saulin elämän waellus nyt kääntyy.

Herra oli jo ennen (2 Moos. 17, 14) uhannut häwittää Amalekilaisten*) kansan, ja Mooses oli siitä muistuttanut Joosuaa. Nyt oli tämän kansan syntimitta täynnä, ja Herran oikeat koston tuomiot kohtaawat sitä. Herra antoi Samuelin kautta käskyn Saulille, että hänen piti lyömän Amalekilaiset ja ne kirottuna peräti hukuttaman, niin ettei hän säästäisi ketään, ei ihmisiä eikä eläimiä. Saul läksi Amalekilaisia wastaan. Telaimissa**) hän luki sotawäkensä; 200,000 asemiestä oli hänellä ja Juudasta yksinään 10,000. Kun hän tuli Amalekilaisten kaupunkiin, piiritti hän sen ja antoi käskyn Kenitiläisille,***)

*) Katso s. 199.

**) Juudan suwun etelärajalla.

***) Katso s. 289.

murehti. Saulin oli Herra hyljännyt; omaa tietänsä hän nyt saa waeltaa. Ja nämä omat tiet wiewät Saulin askel askelelta etemmäksi pois Jumalasta.

Samalla kuin me Samuelin kanssa murehdimme Saulin kohtaloa, tulee meidän ottaa waari niistä opetuksista, jotka tämä kertomus antaa. Kuuliaisuus Herran sanalle, Herran tahdolle, jonka hän pyhässä Raamatussa on ilmoittanut, on wälttämättömän tarpeellinen asia. Ihminen paaduttaa itsensä, jos hän ymmärtää Jumalan sanan waatimuksen ja kuitenkin jättää sen täyttämättä. Kun Raamattu esim. sanoo: „Waeltakaamme soweliaasti, niinkuin päiwällä, ei ylönsyömisessä, eikä juopumisessa, — — ei riidassa eikä katedessa", ja me tämän uskomme Jumalan sanaksi sekä käsitämme, mitä tässä meiltä waaditaan, waan emme kuitenkaan hillitse himojamme, niin paadutamme itsemme ja joudumme wähitellen Jumalasta wieraaksi, waikka kuinkakin ulkonaista kristillisyyttä noudattaisimme ja muille wakuuttaisimme uskossa pysywämme. Moni, moni herännyt kristitty on tällä lailla, samoin kuin Saul, itsensä wietellyt ja paaduttanut sekä alkanut waelluksessaan luisua sitä tietä alaspäin, joka kadotukseen wie. — **Anna minulle, poikani, sydämmes; ja pitäkööt silmäs minun tieni** (San. 23, 26).

Kolmas osa.

Dawidista Jesukseen Kristukseen asti.

I. Dawid.

A. Dawid kaswatetaan kärsimysten koulussa.

51. Dawid woidellaan kuninkaaksi.

1 Sam. 16 l.

(Ps. 23 ja 19).

Kuningas Dawidin kanssa nousee Israelin waltakunta korkeimmilleen. Dawid woittaa ja kukistaa kaikki wiholliset sekä laajentaa ja järjestää waltakuunan. Dawid on Israelin warsinainen sankarikuningas. Mutta hän on myös „mies Herran sydämmen jälkeen"; hänen puoleensa katsowat kaikki Israelin hurskaat. Dawid hurskaana ja woittoriikkaana hallitsijana waltakunnassaan on Kristuksen esikuwa. Dawidin suwusta ja huoneesta syntyi Kristus, ja profetat kutsuwat Kristusta Dawidin pojaksi. Uusi, tärkeä aikajakso Israelin historiassa alkaa Dawidin kanssa.

Dawid ei wielä heti kohta tullut kuninkaaksi, kun Saul hyljättiin. Saul, waikka hyljättynä, oli kuninkaana kuolemaansa saakka, ja Dawid sai kauan aikaa kärsiä wastoinkäymistä ja wainoa, ennenkuin hän tuli kuninkaaksi. Dawidin historia ja samalla kolmas osa tätä kirjaamme alkaa kuitenkin jo Dawidin woitelemisesta kuninkaaksi. Meidän tulee nimittäin katsella Dawidia Kristuksen esikuwana niin hywin hänen kärsimyksissään ja wastoinkäymisissään, jotka oliwat hänelle kaswatukseksi, kuin loistoisassa kuninkuudessaan.

Samuel murehti Saulia. Mutta Herra oli Saulin hyljännyt, ja sentähden hän antoi käskyn Samuelille mennä

kalle ynnä lahjoja kuninkaalle. Näin tuli siis Dawid ensi kerran Saulin luo; ja hän tuli kuninkaalle rakkaaksi, niin että Saul otti hänet aseensa kantajaksi. Kun paha henki aina waiwasi Saulia, niin soitti Dawid hänen edessänsä; tästä „wirwoitettiin Saul ja tuli paremmaksi, ja paha henki läksi hänestä."

Kaiketikin oli Dawid lapsuudessaan ja nuoruudessaan saanut opetusta wanhemmiltansa. Hän oli heiltä oppinut tuntemaan ja palwelemaan isäinsä Jumalaa. Paimenessa ollessaan oli Dawid jo nuorena harjoittanut harppua soittamaan. Yksinäisyydessä kedolla hän arwatenkin usein lauleli ja soitteli ylistyswirsiä Herralle. Ja katsokaa, kuinka Herra ohjaa tässä asiat, että tämä hänen soittonsa tuli wälikappaleeksi, jonka kautta Dawid tuli kuninkaalliseen howiin ja yhteyteen Saulin kanssa. — Ihanata on ajatella Dawidia soittajana Saulin edessä ja Saulin wirwoittajana. Herran woiteleman kuninkaan täytyy alkaa elämän-uransa sillä, että hän palwelee ja wirwoittaa sitä, jonka Herra oli hyljännyt, ja jonka jälkeiseksi kuninkaaksi hän oli määrätty. Näin kaswattaa Herra omiansa nöyryyteen. Ihanata on myöskin katsella, kuinka Dawid jo alussa ja yhä eteenpäin jättää korotuksensa aiwan Herran haltuun; hän odottaa waan ja palwelee nöyryydessä. Hywä on, jos mekin woimme sanoa Dawidin kanssa: **Jumala! sinä olet minua nuoruudestani opettanut, sentähden minä julistan sinun ihmeitäs** (Ps. 71, 17).

---

52. Dawid ja Goliath.

1 Sam. 17 l. — 18, 5.

Filistealaiset oliwat tähän aikaan, niinkuin jo on sanottu, Israelin waarallisimpia wihollisia. Samuel ja Saul oliwat heidät jo lyöneet ja woittaneet, mutta heidän waltansa ei sen kautta wielä kukistunut. Nyt he kokoontuiwat taas sotaan Israelia wastaan, hyökkäsiwät Judan alueelle ja asettiwat

leirinsä Sokon*) ja Asekan wälille. Nähtäwästi oliwat he saaneet kuulla Saulin synkkämielisyydestä ja siitä seuraawasta toimettomuudesta ja katsoiwat nyt ajan sopiwaksi kostaa wanhalle wihollisselleen. Saul kokosi myös sotawäkensä ja asettui leiriin „tammilaaksoon.“ Siinä majailiwat nyt sotajoukot toistensa wastassa, toinen toisella wuoren rinteellä, toinen toisella, laakso wälillä. Ei ollut Saul enää sama kuin ennen; hän osoittaa tässä suurta toimettomuutta. Herra ei antanut hänelle mitään neuwoa, — Raamattu ei kerro mitään siitä, kysyikö Saul edes sitä —, eikä Samuelkaan seisonut hänen rinnallansa häntä neuwomassa ja rohkaisemassa. Omassa mielessä asui epäilys ja rauhattomuus.

Silloin astui alas tasangolle Filistealaisten leiristä yksi mies, **Goliath** nimeltä, Gath'ista kotoisin. Hän oli „6 kyynärää ja kämmenen leweyttä“**) pitkä. Waskipuku oli hänellä yllä, waskipiikki riippui hartioilla ja kauhistawa keihäs oli kädessä. Hänen pantsarinsa painoi 5,000 sikliä***) ja hänen keihäänsä rauta 600 sikliä. Tämä uljas Filistealainen seisoi ja huusi Israelilaisille, kehoittaen tulemaan hänen kanssaan kaksintaisteluun. Ylpeästi kehuu hän, että jos joku mies Israelista hänen woittaisi, niin tulisiwat Filistealaiset Israelin palwelijoiksi, mutta jos hän woittaisi, niin pitäisi Israelin palwella Filistealaisia. Ei yksikään Israelista rohjennut mennä hänen kanssaan taisteluun. „Saul ja koko Israel pelkäsiwät suuresti.“ Tämä antoi Filistealaisille aihetta pilkkaamaan ja kerskauksellaan häpäise-

*) Nykyjään Schuweikeh, jossa löytyy paljon rakennusten raunioita.

**) Israelilaisten pituusmitoista mainittakoon seuraawat:
1 Riuku = 6 Kyynärää.
1 Kyynärä = 2 Waaksaa.
1 Waaksa = 3 Kämmenenleweyttä.
1 Kämmenenlewewys = 4 Sormenleweyttä.

Jos yksi kyynärä olisi, niinkuin arwellaan, meidän mitassa noin 484 mm eli lähes 20 tuumaa, niin Goliathin pituus tulisi olemaan noin 5 meidän kyynärää.

***) Siklistä katso s. 227.

mään koko Israelin sotajoukkoa. Joka aamu ja ehtoo astui hän kerskaten esiin ja teki tätä tekoa 40 päiwää.

Kun sota oli alkanut Filistealaisten kanssa, läksi Dawid Saulin tyköä kotiansa jälleen. Siellä kaitsi hän isänsä lampaita niinkuin ennenkin. Dawid oli wielä nuorukainen ja kokematon sotaan, jonkatähden hän ei woinut seurata Saulia. Näyttää siltä, niinkuin Saul nyt sotaisissa toimissaan olisi Dawidin ja hänen soittonsa kokonaan unohtanut. Dawid taas ei kunnianhimossa pyrkinyt mukaan sotaan eikä edes tahtonut jäädä kuninkaan taloon, waan tyytyi olemaan paimenena kotona. Tämä osoittaa erinomaista nöyryyttä nuorukaisessa, joka oli woideltu Israelin kuninkaaksi. Dawidin nöyryys astuu wielä näkywiin toisessakin kohden. Isain kolme wanhinta poikaa oliwat lähteneet Israelin sotajoukon kanssa sotaan. Eräänä päiwänä käskee Isai poikaansa Dawidia menemään sotajoukon luo tiedustelemaan weljiänsä, kuinka he woiwat, ja samalla wiemään heille kuiwatuita tähkäpäitä ja leipiä sekä päämiehelle juustoja lahjaksi. Ja Dawid lähteekin matkaan, uskollisesti kantaen ruokatawaroita.

Kun Dawid tuli Israelilaisten leiriin ja läksi sotarintaan tapaamaan weljiänsä, näki hän ylpeän Filistealaisen ja kuuli hänen pilkkaawat sanansa. Myöskin kuuli hän kansalta, että kuningas Saul oli luwannut antaa tyttärensä sille, joka Filistealaisen löisi, sekä tehdä hänen sukunsa werosta wapaaksi. Dawid kysyy, mitä sille annetaan, joka „ottaa häwäistyksen pois Israelista“, ja huudahtaa harmistuneena: „Mikä on tämä ympärileikkaamaton Filistealainen, joka häpäisee eläwän Jumalan sotajoukkoa?“ Näistä Dawidin sanoista me selwästi näemme, mikä luottamus Israelin Jumalaan ja mikä urhoollisuus asui nuorukaisessa. Hän tietää, että Jumala ei anna itseänsä pilkata, ja hänen rintansa on pelwoton Jumalassa, aiwan niinkuin p. apostoli lausuu: **Jos Jumala on meidän edestämme, kuka woi olla meitä wastaan** (Room. 8, 31)? Niin korkeita asioita oli Dawid oppinut paimenlaitumella. Hänen päätöksensä on nyt pian tehty.

Kun hän kansan ilmoituksen kautta ja Saulin kutsusta tulee kuninkaan eteen, sanoo Dawid: „Älköön kenenkään sydän hämmästykö hänen tähtensä; sinun palwelijas käy sotimaan sitä Filistealaista wastaan.“ Saul tahtoo ensin Dawidia estää tästä hänen aikomuksestaan. Mutta Dawid kertoo awomielisesti, kuinka hän paimenessa ollessaan oli lyönyt jalopeuran ja karhun, jotka oliwat tulleet lampaita raastamaan, ja sanoo uskon rohkeudessa: „Niin on tämä ympärileikkaamaton Filistealainen olewa kuin yksi niistä, sillä hän on pilkannut eläwän Jumalan sotawäkeä.“ Hän lausuu wielä wakuutuksensa Jumalan kaikkiwaltiaasta awusta näin: „Herra, joka minun pelasti jalopeuran ja karhun käsistä, hän pelastaa minun tämän Filistealaisen käsistä.“ Lapsellinen usko ja luottamus Jumalaan teki nuorukaisen Dawidin näin rohkeaksi. Nyt ei Saul enää wastustanut, waan sanoi: „Mene, Herra olkoon sinun kanssas“, ja antoi pukea oman sotapukunsa Dawidin päälle. Mutta Dawid heitti tottumattomuutensa tähden tämän puwun jälleen pois, walitsi wiisi sileätä kiweä ja läksi ainoastaan lingolla*) warustettuna Filistealaista wastaan.

Tässä astuu kaksi taistelijaa wastatusten. Toinen, jolla on suuret ruumiinwoimat ja hirmuiset sota-aseet, astuu ylpeänä ja pilkaten, wieläpä kiroillen wähäpätöistä wastustajaansa, joka rohkenee tulla hänen silmäinsä eteen. „Tule tänne minun tyköni“, huutaa hän, „minä annan lihas taiwaan linnuille ja kedon pedoille.“ Toinen, joka on waatimaton nuorukainen, rientää esille ainoastaan linko kädessä; mutta hänen woimansa ja turwansa on Herrassa, jonkatähden hän ei puhu kerskauksen ja pil-

*) Linko oli ennen muinoin paljon, myöskin sodassa, käytetty ase. Siihen käytettiin nahkahihna tai muusta aineesta tehty wahwa wyö eli köysi, joka keskeltä oli wähän leweämpi. Linkooja otti molemmat päät käteensä, pani kiwen tahi ympyriäisen lyijyluodin hihnan keskelle, heilutti linkoa muutamia kertoja päänsä ympäri ja päästi sitten toisen pään hihnasta irti. Taltawat linkoojat käyttiwät asettansa suurella woimalla ja tarkkuudella.

kan sanoja, ei myöskään pelwon sanoja, waan uskon rohkeita sanoja. Herra Zebaoth, Israelin sotawäen Jumala, on hänen kauttansa kostawa Filistealaisen pilkan, „ja koko tämä seurakunta", niin sanoo hän lopuksi, „on ymmärtäwä, ettei Herra auta miekan eikä keihään wäellä; sillä sota on Herran, ja hän antaa teidän meidän käsiimme." Näin puhuu Dawid ja rientää suoraan kohti Filistealaista; hän linkoaa ja kiwi sattuu Filistealaista otsaan, niin että hän lankeaa kaswoillensa maahan. Nyt juoksee Dawid kaatuneen luo, wetää hänen suuren miekkansa huotrasta ja hakkaa Filistealaisen pään poikki. — Jumalan waltakunta oli suuren woiton saanut, ja pilkka Israelin Jumalata kohtaan oli kostettu.

Kun Filistealaiset näkiwät, että heidän wäkewimpänsä tällä lailla kaatui, hämmästyiwät he ja alkoiwat paeta. Israelilaiset taas herättiwät rohkeasti sotahuudon, ajoiwat Filistealaisia takaa ja löiwät heidät aina heidän omiin kaupunkeihinsa Gathiin ja Ekroniin asti sekä ryöstiwät heidän leirinsä.

Dawidin urhoollisen työn johdosta oli siis Saul ja Israel saanut loistawan woiton Filistealaisista. Herra oli näin johtanut asiat. Tämän kautta Dawid tuli lähempään yhteyteen Saulin huoneen kanssa, joka yhteys hänelle tuli kattekaksi-kouluksi; sen kautta kääntyi myös Israelin kansan huomio Dawidiin. Goliathin pään wei Dawid (luultawasti wasta sitten kuin hän oli kuninkaaksi tullut) Jerusalemiin, ja hänen miekkansa wei hän kotiinsa, josta se sitten joutui todistuksen majaan muistomerkkinä säilytettäwäksi.

Saul oli sotaisissa toimissaan unohtanut Dawidin, ainakin hänen sukunsa ja kotinsa. Sentähden tiedusteli hän nyt tappelun jäljestä, kenenkä poika Dawid oli. Jonathan, Saulin poika, tämä urhoollinen, uskollinen ja puhdassydämminen nuorukainen, kiintyi tämän tapauksen johdosta Dawidiin. Kuinka woisi toisin ollakaan! Nuorukaiset näkiwät ja tunsiwat toinen toisissaan samaa uskoa ja urhoollisuutta, mikä heidän omassa rinnassaan asui. He tekiwät liiton keskenänsä, ja „Jonathan ra-

pelkää, että Dawid, Jumalan antaman onnen ja kansan suosion kannattamana, wielä tulee kuninkaaksi. Nyt hän luultawasti muistaa Samuelin sanat (15, 28) ja aawistaa, että se Saulia „parempi," kuninkaaksi aiwottu, juuri oli Dawid.

Ei mikään muu woi ihmisestä kateutta ja wihaa ajaa pois ja hänen sydäntänsä puhtaaksi pestä, kuin Jumalan anteeksi antamus hänen Poikansa weren kautta. Mutta kun ei Saul turwannut Jumalan armoon, — hyljätty kuin oli, — niin jäi hän kateuden ja wihan waltaan. Hän katsoi Dawidia julmin silmin" „siitä päiwästä ja aina sitten." Nyt seuraa pitkä luettelo Saulin waimon- ja murhan-yrityksiä Dawidia wastaan. Syy, miksi Dawid wielä jonkun aikaa edelleen oli Saulin luona, waikka tämä oli tehnyt murhan-yrityksiä häntä wastaan, on haettawa Saulin taudissa. Kun paha henki waiwasi Saulia, silloin hänen wihansa purkautui; toisina aikoina woi hän taas olla lewollisempi ja hillitä itsensä, ehkä kohdella Dawidia ystäwällisestikin.

Jo toisena päiwänä (luultawasti senjälkeen kuin hän oli kotia tullut), kun paha henki waiwasi Saulia ja hän „ennusti (oikeemmin: raiwosi) kotona huoneessansa" ja Dawid soitti hänen edessänsä, niinkuin hän joka päiwä teki, syöksi Saul keihäänsä Dawidin perään; mutta Dawid „wältti kaksi kertaa." *) — Saul ei tätä tekoaan katunut, sillä Herra oli hänestä luopunut. Hän rupesi waan pelkäämään Dawidia, sillä hän näki, että Herra oli Dawidin kanssa.

Koska Saul pelkäsi Dawidia, lähetti hän hänet luotansa ja asetti 1000 miehen päälliköksi. Mutta Herra oli Dawidin kanssa, niin että Dawid „oli toimellinen kaikissa teissänsä", ja kaikki kansa rakasti häntä.

Sitten tahtoi Saul hukuttaa Dawidin Filistealaisten käden kautta, ja lupasi sentähden wanhimman

*) Tämä on ymmärrettäwä joko niin, että Dawid teki kaksi wälttäwää liikettä, tahi niin että Saul ennen heittoaan kahdesti tähtäsi keihäällään.

kasti Dawidia niinkuin omaa sydäntänsä." Mutta Saul otti nyt Dawidin miestensä joukkoon ja asetti hänen sotamiestensä yli; ja Dawid „oli otollinen kaikelle kansalle, niin myös Saulin palwelijoille."

---

53. Dawidin kärsimykset ja waino.

1 Sam. 18, 6—27 l.

(Ps. 59, 56, 34, 52, 54 7, 57).

Dawidin korotus ei tapahtunut yhtämittaisen myötäkäymisen ja onnellisten tapausten kautta, waan kärsimysten ja wainon läpi. Niin oli Josefinkin käynyt; niin piti myöskin oleman Jesuksen Kristuksen waelluksen täällä maan päällä. Dawidissa, tässä hurskaassa nuorukaisessa, toteutuu nyt täydellisesti tämä p. Apostolin sana: **Mutta myös kaikkien, jotka jumalisesti Jesuksessa Kristuksessa elää tahtowat, pitää wainoa kärsimän** (2 Tim. 3, 12).

Kun Saul palasi sodasta kotiansa, tuliwat waimot kaikissa kaupungeissa häntä wastaan iloisilla weisuilla ja hypyillä harppujen ja kanteleitten*) kaikuessa. He ylistiwät sekä Saulia että Dawidia sodan sankareiksi. He lauloiwat: „Saul löi 1000, mutta Dawid 10,000." Tästä waimojen ylistyslaulusta heräsi Saulin kateus, joka sitten wähitellen kiihtyi wihaksi. Saulin olisi pitänyt iloita woitosta wihollisten yli sekä siitäkin, että Dawidia, hänen nuorta sotamiestään, nyt sankarina ylistettiin, sillä Dawidhan oli suurimman sankarityön tehnyt. Mutta kateuden paha henki, tullen muitten toweriensa lisäksi, otti Saulin nyt waltaansa. Ensi kerran epäilee hän nyt Dawidia; hän

*) Raamatun komitean uudessa käännöksessä on oikeammin käännetty: „trummuilla ja kolmikkailla", jotka oliwat eri äänisiä helisewiä soittokoneita ja joita enimmäkseen käytettiin kansan kesken laulun säestämiseen ja hypyn johtona. Jumalanpalweluksessa, erittäin temppelissä, käytettiin harppuja ja kanteleita, jotka owat kieli-soittokoneita sekä cymbaleja ja huiluja.

tyttärensä Merobin hänelle waimoksi, jos hän „Herran sotaa sotisi.“ Sen wääryyden, minkä Saul oli tehnyt, kun hän ei ollut sitä Dawidille antanut, mikä oli Goliathin kaatajalle luwattu, tahtoi Saul nyt tällä lailla hywäksi tehdä. Mutta katso tässä taas Dawidin nöyryyttä ja luottamusta Jumalaan; hän ei Saulilta waatinut luwattua palkkaa, ja kun Saul hänelle nyt lupasi tyttärensä, uskoo hän kuninkaan rehellisyyttä ja lausuu waan oman mitättömyytensä tulemaan „kuninkaan wäwyksi.“

Dawid käwi onnellisesti sotaa Filistealaisia wastaan, mutta Saulin tytär Merob annettiin kuitenkin toiselle — Wihan paha henki oli siis tehnyt liiton Saulin sydämmessä petoksen ja walheen hengen kanssa.

Herralla on omat tiensä. **Mikal**, Saulin toinen tytär, rakasti Dawidia. Kun Saul sai sen kuulla, oli se hänen mieleensä, sillä hän ajatteli, että hän nyt saisi Dawidin helpommin hukutetuksi Filistealaisten kautta. Isän sydän ja rakkaus omia lapsiansa kohtaan oli siis myös häwinnyt Saulista. Jotta ei Dawid pahaa aawistaisi, puhutteli Saul miehiänsä, ja nämä ehdotteliwat Dawidille, että hän nyt Saulin suosiolla rupeaisi kuninkaan wäwyksi ja huomenlahjaksi toisi todistuksen 100 Filistealaisen taposta. Tämä kelpasi Dawidille, sillä hän yhä wielä piti itsensä halpana niin suureen kunniaan eikä tiennyt peljätä waaraa tässä asiassa. Jo ennen kuin määrätty aika oli kulunut, oli Dawid miestensä keralla lyönyt 200 Filistealaista. Nyt antoi Saul hänelle tyttärensä Mikalin waimoksi. Herra oli edelleen Dawidin kanssa, niin että hän äsken syttyneessä sodassa Filistealaisten kanssa teki asiansa toimellisemmin kuin Saulin muut palwelijat, ja hänen nimensä tuli kuuluisaksi kansan kesken. Mutta Saul pelkäsi Dawidia wielä enemmin, ja „tuli Dawidin wihamieheksi kaikkena elinaikanansa.“

Tähän asti oli Saul salannut pahoja aikomuksiansa Dawidia kohtaan, mutta kun ne eiwät onnistuneet ja Dawid yhä menestyi, heitti hän pois salaisuuden werhon ja kehoitti

poikaansa Jonathania ja omia palwelijoitansa tappamaan Dawidia. Saul ei siis enää häwennytkään syntisiä aikeitaan. Mutta Jonathan, Dawidin uskollinen ystäwä, ilmoitti Dawidille isänsä Saulin aikomukset, ja puhui isällensä, ettei hän tekisi „syntiä wiatonta werta wastaan.“ Jonathanin puhe waikutti sywästi Sauliin; näytti ikäänkuin pahuuden henget wäistyisiwät ja Saul kääntyisi hywälle puolelle. Hän wannoi ja sanoi: „Niin totta kuin Herra elää, ei hänen pidä kuoleman.“ Jonathan iloitsi ystäwänsä puolesta ja saattoi Dawidin taas kuninkaan eteen, ja hän oli Saulin luona niinkuin ennenkin.

Mutta pahat henget saiwat taas Saulin waltaansa. Dawid oli uudessa sodassa Filistealaisten kanssa saanut suuren woiton, ja nyt heräsi Saulin wiha uudelleen ja wielä suurempaan woimaan kuin ennen. Kun Dawid haihduttaakseen kuninkaan synkeyttä kerran soitti hänen edessään, heitti Saul taas keihäänsä Dawidin perään, mutta Dawid wältti ja pääsi pakenemaan. Näin ihmeellisesti suojeli Herra Dawidia. Saulin wahwa ja tarkka käsi ei osannutkaan.

Dawid pakeni huoneesensa. Nyt lähetti Saul sanansaattajat, joitten piti wartioida huoneen ympärillä ja aamulla tappaa Dawid hänen omassa huoneessansa. Mutta Mikal pelasti Dawidin. Hän oli huomannut wainoojat ja laski Dawidin yöllä ikkunasta alas, joten hän pääsi pakenemaan. Wuoteesen pani Mikal sitten kuwan ja ilmoitti aamulla sanansaattajille, että Dawid oli sairas. Sanansaattajat läksiwät ja ilmoittiwat tämän Saulille, ja niin kului aikaa, jolloin Dawid ennätti kauas paeta. Mikal joutui petoksestaan Saulin wihan alaiseksi, mutta tiesi puhdistaa itsensä hätäwalheen kautta.

Nyt Dawid wasta tunsi, mihin onnettomuuden kuiluun hän oli joutunut Saulin ja hänen murhamiestensä wihan kautta. Yksinänsä hän pakenee, takaa-ajettuna niinkuin metsän otus, löytämättä missään turwallista suojapaikkaa. Hänen sy-

dämmensä kohoaa Herran tykö ja hän sepittää wirren, Psaltarin 59 psalmin. Tässä hän ensin rukoilee Jumalata pelastamaan häntä wihollisista ja auttamaan häntä murhamiehistä, mutta lopulla on hänellä lohdutus ja hänen sydämmensä asuu aiwan turwallisesti Herrassa. Hän weisaa: **Mutta minä weisaan sinun wäkewyyttäs ja warhain kerskaan sinun laupeuttas; sillä sinä olet minun warjelukseni ja turwani hädässäni.** Dawid oli kuitenkin onnellinen; sillä turwa Herrassa on niin kallis tawara, että se hywin korwaa kaikki maalliset onnettomuudet. Dawid pakeni Samuelin tykö Ramaan, ilmoitti hänelle kaikki, mitä Saul oli hänelle tehnyt ja oleskeli siellä Samuelin luona Raman Najotissa. Kun Saul sai sanoman siitä, että Dawid oli Ramassa, lähetti hän kolme eri kertaa sanansaattajat tuomaan Dawidia sieltä, mutta kun nämä lähestyiwät ja näkiwät „profetainkokouksen" *) profetioiwan, lankesi Herran henki heidän päällensä, niin että hekin rupesiwat profetioimaan. Niin läksi Saul itse wihdoin Ramaan, mutta Jumalan henki lankesi hänenkin päällensä, niin että hän profetioi Samuelin edessä kaiken, sen päiwää ja koko yön ja niin wimmatulla tawalla, että hän riisui waatteensa ja lankesi maahan. **)

Tällä aikaa ennätti Dawid paeta Ramasta ja tuli Jonathanin luo. Jonathan ei tiennyt, että Saul taas niin ankarasti wäijyi Dawidin henkeä. Ihana paikka on kertomus tästä Dawidin yhtymisestä ystäwänsä Jonathanin kanssa (20, 1—23). Jonathan lupaa tehdä kaikki, mitä waan ystäwänsä sydän halajaa, ja hän wannoo sen, waikka hän nyt jo näkyy aawistawan, että waltakunta kerran tulee Dawidille. Dawid

*) Tästä näemme, että Najotissa oli Samuelin profetain koulu eli yhdistys.

**) Oikeat profetat profetioiwat aiwan tyynesti ja järkewästi eikä niinkuin Saul tässä. Saulin joutuminen wastoin tahtoaan profetian hengen waikutuksen alaiseksi teki Dawidille mahdolliseksi paeta Ramasta ja käydä ystäwänsä Jonathanin luona.

toiwoi nähtäwästi, että Saul wielä leppyisi, ja sentähden pyysi hän Jonathania ilmoittamaan Saulille seuraawana päiwänä, kun uudenkuun juhlaa wietettiin ja Saul aterioitsi palwelijainsa kanssa, että Dawid oli mennyt Bethlehemiin uhraamaan, joten hän ei woinut olla läsnä kuninkaan aterialla. Dawid teki tässä wäärin, kun hän näin turwautui walheesen. Siitä ei mitään hywää seurannutkaan. Jonathan tämän pyynnön täytti, mutta Saul wihastui häneen kowasti sillä hän selwästi huomasi, että Jonathan walehteli puolustaakseen Dawidia. Saul sanoo nyt suoraan Jonathanille: „Niin kauan kuin Isain poika elää maan päällä, et sinä eikä sinun waltakuntas ole seisowa", ja käskee poikaansa saattamaan Dawidin hänen käsiinsä. Mutta kun Jonathan rupeaa puolustamaan Dawidia, heittää Saul raiwoissaan keihään Jonathanin perään. Jonathan kuitenkin wältti keihään ja nousi „wihoissansa" pöydästä. Sywästi murheissaan Dawidin tähden läksi hän nyt ulos ja antoi ammutun nuolen kautta suostutun merkin Dawidille, joka oli kätkössä kedolla. Nyt Dawid nousi kätköpaikastaan ja „lankesi maahan kaswoillensa ja rukoili kolme kertaa"; Jonathanin, ystäwänsä, läsnä-ollessa hän tässä tyhjentää murheellisen ja ahdistetun sydämmensä Herran eteen. Ahdistus oli Dawidilla, sillä nyt hän tietää, että Saul on häntä wainoowa aina wereen saakka, ja nyt hänen täytyy erota Jonathanista. Eronhetki on ystäwille katkera; he näkewät ja aawistawat, mitä tulewaisuus on heille tuopa — wainoa ja kärsimystä. Sentähden he itkewät ja antawat toinen toisensa suuta. Wihdoin sanoi Jonathan Dawidille: „Mene rauhaan, ja muista, mitä me olemme wannoneet yhteen Herran nimeen ja sanoneet: Herra olkoon sinun ja minun waiheella, minun ja sinun siemenes waiheella iankaikkisesti." Niin läksi Dawid matkoihinsa ja Jonathan palasi kaupunkiin.

Ihmeteltäwä on tämä Saulin poika Jonathan rakkaudessaan Dawidia kohtaan. Hän rakastaa Dawidia, waikka hän tietää, ainakin aawistaa, että Dawid tulee kuninkaaksi Saulin

jälkeen, ja waikka hän sen kautta tuottaa päällensä isänsä wihan. Ihmeteltäwä on hän myös jumalanpelwossaan ja oikeudentunnossaan, sillä hän ei hylkää isäänsä, waan palwelee häntä uskollisesti, waikka Saul Dawidia ja häntä wainosi. Dawidin suuri jumalanpelko ja nöyryys näkyy tässä kohden siinä, ettei hän — jonka Herra oli Israelin kuninkaaksi määrännyt ja woidellut — Jonathanille eikä muille lausu uhkaa ja tuomioita Saulin yli, waan antautuu nöyrästi, waikka tosin ahdistetulla mielellä, wainon tuottamien kärsimysten alle. Kuinka ihanat esikuwat owat meille nämä ystäwät Dawid ja Jonathan! Kuinka paljon meillä kaikilla on heistä opittawaa!

Nyt pakeni Dawid ja tuli ensin Nobeen *), papin Ahimelekin tykö. Täällä walehteli hän, selittäessään, miksi hän, kuninkaan wäwy, näin yksinänsä matkusti, ja pyysi papilta ruokaa matkalle ja aseita. Ahimelek antoi hänelle wiisi näkyleipää, jotka oliwat juuri otetut majasta näkyleipäin pöydältä, sekä Goliathin miekan, joka oli todistuksen majassa säilytetty. — Kun ihminen on hädässä, niin hän helpommin kuin muulloin eksyy pois luottamuksestaan Jumalaan ja turwautuu omiin keinoihinsa. Niin käwi Dawidinkin tässä. Hän teki wäärin, kun hän Ahimelekille walehteli. Tämä hänen walheensa kantoi katkeria hedelmiä, jota Dawidin itsensäkin piti tunnustaa (1 Sam. 22, 22).

Täältä Dawid pakeni Filistealaisten turwiin ja tuli Akiksen, Gathin kuninkaan, tykö. Jonathanista erottuaan oli Dawid pelkääwäinen ja hänen uskonsa oli hetkeksi heikko, sentähden hän lankeaa erehdyksiin sekä pakenee wihollisen kuninkaan turwiin. Mutta täällä hän tunnettiin, ja hänen täytyi tekeytyä mielipuoleksi, pelastaaksensa henkensä.

Missä ahdistuksessa Dawid oli täällä Filistealaisten maalla, sen osoittaa 56 ps., jonka hän täällä teki. Mutta sama

*) Nob (eli Nobe) oli pappien kaupunki lähellä Jerusalemia. Sinne oli todistuksen maja siirretty Silosta; arkki oli wielä Kirjath Jearim'issa.

psalmi osoittaa myös, että hän tietää hakea turwansa Jumalassa, sillä hän lausuu siinä muun muassa: „Jumalaan minä toiwon, en minä pelkää; mitä ihminen tekis?“ Akiksen luota pois päästyään kirjoitti hän ihanan 34 psalmin. Se on täynnä tyytywäisyyttä Herrassa sekä kiitosta ja ylistystä hänelle. Siinä owat myös nämä lohduttawaiset sanat: „Herra on juuri läsnä niitä, joilla on surkea mieli.“

Gathista pakeni Dawid taas Judeaan takaisin ja kätki itsensä Adullam *) nimiseen luolaan. Tänne kokoontuiwat hänen luoksensa „kaikki isänsä huone“, jotka nyt oliwat tulleet huomaamaan ja pelkäsiwät Saulin wihaa. Myöskin tuliwat hänen luoksensa kaikki sorretut ja Saulin wäkiwallan kautta waiwatut; niin että Dawidin tykönä oli lähes 400 miestä. — Täällä korwen luolassa ollessaan Dawid rukoilee ja huutaa Herran tykö, kuten 142 psalmi osoittaa, joka on siellä tehty. Se on rukouksen opetus meillekin.

Hakeakseen turwallisempaa olopaikkaa erittäinkin omaisilleen, läksi Dawid Mizpaan **) Moabilaisten maalle. Dawidilla oli wähän syytäkin sinne mennä, sillä hänen isoisänsä äiti, Ruth, oli Moabilainen. Kuninkaan suostumuksella jätti hän omaisensa sinne, waan itse palasi hän profeta Gadin neuwosta Juudanmaalle. Herran tahto oli, että Dawidin piti omalla maallansa, Juudassa, kärsiä, sillä siellä oli hän myös korotettawa, kun aika oli tullut. Dawid palasi sentähden ja tuli Harethin metsään.

Tällä aikaa oli Saul, wihansa yllyttämänä, tehnyt kauhean työn. Kun hän sai tietää, että Dawid miehinensä oleskeli Juudassa (arwatenkin Adullam-luolassa), syytti Saul palwelijoitansa siitä, että he oliwat tehneet liiton herraansa wastaan; he eiwät olleet muka hänelle ilmoittaneet, että hänen oma poi-

*) Adullam luola oli samannimisen wanhan kaupungin luona.

**) Mizpa Moabin maalla on tuntematon paikka; sitä ei mainita muualla Raamatussa.

kansa Jonathan oli liittynyt Dawidiin ja yllyttänyt häntä wäijymään kuningasta. Saul siis kääntää asian niin että Dawid ja Jonathan häntä wäijywät! Saul ei kammoa walhetta; hän ei kammoa uhrata oman poikansa mainetta ja henkeä wihansa tyydykkeeksi. Niin sywälle lankeaa ihminen, kun Jumala hänet hylkää!

Silloin ilmoitti yksi kuninkaan palwelijoista, Edomilainen Doeg, että Dawid oli Nobessa ollut ylimmäisen papin Ahimelekin tykönä. Doeg oli ollut samaan aikaan todistuksen majassa. Kun Saul sai tämän kuulla, lähetti hän kutsumaan tykönsä Ahimelekin ja koko hänen sukunsa sekä muut papit Nobesta. Waikka Ahimelek selitti wiattomuutensa, antoi Saul henkiwartijoillensa käskyn tappaa kaikki nämä papit; mutta kun wartijat eiwät tahtoneet sitä tehdä, käski kuningas Doegin sitä tekemään, ja silloin tämä löi kuoliaaksi 85 pappia. Sitä paitsi läksi Doeg wielä Nobeen ja hukutti kaikki ihmiset siellä, waimot ja imewäiset sekä kaikki eläimet. Yksi Ahimelekin pojista, Abjatar, pääsi pakoon ja tuli Dawidin tykö. Kun Dawid kuuli tämän kauhean tapauksen, sanoi hän murheissaan ja nöyrtyneenä: „Minä olen siis wikapää koko isäs huoneen kuolemaan“, ja lupasi suojella Abjatarin henkeä niinkuin omaa henkeänsä. Kuinka sywästi tämä Doegin teko koski Dawidin mieleen, sen osoittaa 52 psalmi, jossa Dawid kuwailee tätä kauheata ihmistä ja Jumalan wanhurskasta tuomiota hänen ylitsensä.

Sen jälkeen tuli Dawid, waikka wainottuna ja pakolaisena, tilaisuuteen osoittamaan itsensä kansansa auttajaksi ja pelastajaksi. Filistealaiset oliwat hyökänneet Kegilan*) kaupunkia wastaan. Dawid kysyi nyt Herralta**), pitäisikö hänen lähteä auttamaan Kegilaa. Saatuansa myöntäwän wastauksen, läksi hän matkaan 600 miehen kanssa, löi Filistealaiset ja pelasti kaupungin. Kun Saul sai kuulla tästä, ajatteli hän

*) Kegila oli Juudassa lähellä Adullam-kaupunkia.

**) Dawid kysyi pappi Abjatarin rintawaatteen kautta, jossa oli Urim ja Thummim.

piirittää ja wangita Dawidin Kegilassa. Sitä hywää työtä, jonka Dawid oli tehnyt, kun hän löi maan wihollisen ja pelasti Kegilan asukkaat, ei Saul ensinkään ajatellut; hän waan tahtoi Dawidin henkeä. Mutta kysyttyään Herralta ja saatuansa wastauksen, läksi Dawid pois Kegilasta ja tuli *Sif'in**) korpeen ja oleskeli siellä metsässä.

Dawid oli nähtäwästi toiwonut, että Kegilan asukkaat kääntyisiwät hänen puolelleen, kun hän oli kaupungin pelastanut; mutta niin ei käynyt. Dawid sai kokea ihmisten petollisuutta ja epäluotettawaisuutta. Hän huomasi itsensä hyljätyksi ja joka haaralta ahdistetuksi. Tässä mielessä ja tähän aikaan kirjoitti hän nähtäwästi *31 psalmin*. Hän lopettaa tämän kuitenkin turwallisesti: „*Olkaat hywässä turwassa ja hän wahwistaa teidän sydämmenne, kaikki, jotka Herraa odotatte.*"

Yhä waikeammat kohtalot lähestyiwät Dawidia. Kestääkseen näitä nöyrästi ja urhoollisesti, tarwitsi Dawid paljon uskon rohkeutta. Alituisissa wastoinkäymisissä alkaa Jumalata pelkääwäisenkin ihmisen mieli masentua ja hänen luottamuksensa lannistua. Mutta Herra ei jätä omiansa; hän ojentaa waipuneet käbet ja wäsyneet polwet (Hebr. 12, 12) ja kääntää kaikki asiat heidän parhaaksensa. Sen näyttää meille Dawidin historia tässä kohden. Jonathan tuli Dawidin tykö, kun tämä oleskeli Sifin korwen metsässä, ja „wahwisti kätensä Jumalassa." Suloinen on aina ystäwän lohdutus; ylen suloinen ja wahwistawa oli tämä rakkaan Jonathanin käynti, sillä hän tuli Herra mukanaan. — O, Jonathan, Saulin poika, suuri on sinun rakkautesi ja sinun iloinen luottamuksesi Jumalaan! Waikka itse olet wainottuna ja ahdistettuna, tulet sinä ystäwätäsi wahwistamaan! — Jonathan sanoi Dawidille: „Älä pelkää, sillä ei isäni Saulin

*) *Sif'in* kaupunki oli Juudan itäisessä osassa kaakkoseen Hebronista; nykyään kantaa se paikka nimen Tell Zif. Sen ympäristöllä oli korpi, joka kantoi nimen kaupungin jälkeen.

käsi löydä sinua, ja sinä tulet Israelin kuninkaaksi, ja minä olen likin sinua; ja sen myös Saul, isäni, kyllä tietää." Sen jälkeen läksi Jonathan taas kotiansa, ja Dawid jäi edelleen metsään asumaan. Ystäwät eiwät enää nähneet toinen toistaan tässä elämässä. — Jonathanin suuruus ja ylewyys on wielä huomattawa siinä, ettei hän yhdy Dawidiin isäänsä wastaan, eikä kehoita Dawidia mihinkään kapinallisiin yrityksiin. Hän luotti yksistänsä Jumalan johdantoon.

Kun Dawid oleskeli Sifin korwessa, oli hän kaksi kertaa Sifiläisten petoksen kautta joutua Saulin käsiin; mutta Herra kuitenkin hänet pelasti ihmeellisellä tawalla. Sifiläiset tahtoiwat itsellensä ansaita kuninkaan suosiota ja palkintoa, ja sentähden tuliwat he Gibeaan ja ilmoittiwat Saulille, että Dawid oleskeli heidän luonansa Hakilan kukkulalla. Saulin wastauksesta heille nähdään, kuinka hän tahtoi luulotella ihmisiä, että Dawid häntä wainosi. Hän sanoi Sifiläisille: „Olkaat te siunatut Herrassa, että armahditte minua," ja pyytää heitä wakoomaan salaiset paikat, missä Dawid oleskeli. Dawid oli sillä aikaa miehinensä siirtynyt Maonin*) korpeen, ja kun Saul sai sen tietää, läksi hän wäkinensä ajamaan Dawidia takaa. Täällä joutui Dawid hengen waaraan. Saul lähestyi Dawidin tietämättä toiselta puolen wuorta ja sai Dawidin ja hänen miehensä piiritetyksi. Dawidin perikato näkyi olewan warma. Mutta Herralla on omat tiensä. Sanansaattajat tuliwat silloin Saulin tykö ja sanoiwat: „Kiiruhda itses ja tule nopeasti; sillä Filistealaiset owat tulleet maahan." Filistealaiset oliwat nähtäwästi Saulin poissa ollessa käyttäneet tilaisuutta ja hyökänneet ryöstämään Benjaminin alueita, Saulin sydänmaita. Saulin täytyi heti palata, ja niin pääsi Dawid pakenemaan. — Kuinka selwästi Jumalan suojelewa käsi tässä nähdään! Tässä käwi niinkuin Dawid oli luottamuksessa Jumalaan weisannut

*) Maon oli Sifistä etelään päin; nykyään kantaa paikka nimen Tell Main.

54 *psalmissa*, jonka hän sepitti silloin kuin Sifiläiset weiwät sanan Saulille. Hän rukoilee tässä psalmissa ja sanoo: „*Auta minua, Jumala, sinun nimelläs ja saata minulle oikeus sinun wäkewyydelläs;*" mutta warmana Herran awusta hän myöskin weisaa: **Katso, Jumala auttaa minua; Herra tukee minun sieluani**, ja wielä: „*Sillä hän on pelastanut minun kaikesta hädästä.*"

Dawid pakeni nyt *Engedi'n**) korpeen. Kun oli hawaittu, että kuningas Saul wihasi Dawidia ja tahtoi häntä saada käsiinsä, ilmestyi nyt kyllä semmoisia, jotka, kuninkaan suosiota hakien, ilmoittiwat hänelle Dawidin olopaikan. Kun Saul palattuaan Filistealaisten sodasta, josta ei sen enempää ole kerrottu, sai tietää Dawidin olewan Engedin korwessa, kokosi hän 3000 walittua nuorukaista ja läksi Dawidia etsimään. Kuinka on Dawid nyt henkensä pelastawa? Tottahan Saulin lukuisat sotamiehet, jotka niinkuin wainuwat werikoirat waeltawat kaikki paikat, hänet wihdoin löytäwät! Dawid kätköpaikassaan olikin suuressa waarassa ja ahdistuksessa. Hänen mielentilansa näkyy 57 *psalmissa*, joka selwästi on Engedissä syntynyt. Dawid rukoilee siinä hartaasti: „*Jumala, ole minulle armollinen, ole minulle armollinen!*" Hän huutaa armahtamista, koska hänen sielunsa „makaa jalopeurain keskellä" ja „ihmisten lasten" keskellä, „joitten hampaat owat keihäs ja nuolet." Mutta pyhä Henki antaa hänelle rauhan sydämmeen ja turwallisuutta runsaassa määrin Jumalassa. Sentähden hän, wakuutettuna Jumalan armosta ja warjeluksesta, weisaa ja ylistää: „*Walmis on minun sydämmeni, Jumala, walmis on minun sydämmeni weisaamaan ja kiittämään.*" — Werratkaamme Saulia ja Dawidia tässä

*) *Engedi*, joka merkitsee „wuohenlähde", on aiwan lähellä Kuolleen meren rantaa. Nykyään kantaa se nimen Ain Djidi, ja siinä on wieläkin lämmin lähde. Tämä seutu on wuorinen ja täynnä rotkoja ja luolia, jotka Palestinan kalkki- ja liitutwuorissa usein owat laajat ja monikomeroiset, tarjoten turwapaikkoja sekä ihmisille että eläimille.

tilaisuudessa toisiinsa. Kuinka suuri on eroitus! „Saulin sydän oli synkkä, Dawidin iloinen; Saul juoksi epätietoista määrää kohden, mihin himonsa häntä ajoiwat, Dawidin sydän oli perustettu kalliolle ja hän oli warma asiastansa. Saul ei suureksi harmikseen kuitenkaan saawuttanut tarkoitustaan; Dawid odotti Herraa ja saawutti tarkoituksensa kaikkialla ilolla. Saul ehkä kiroili, Dawid rukoili; Saul samosi Engedin korpea kiljuen, Dawid weisasi sillä aikaa ylewiä lauluja. Kuka ei tahtoisi mieluummin pitää yhteyttä Dawidin sekä kaikkien Jumalan lasten ja palwelijain kanssa, kuin olla osallinen pahan maailman toimissa!" (M. F. Roos).

Mutta kuinka käwi? Saul meni samaan luolaan lepäämään, jonka peräkulmilla Dawid oli miehinensä kätkössä. Silloin sanoiwat miehet Dawidille: „Katso tämä on se päiwä, josta Herra on sinulle sanonut: katso, minä annan sinun wihamiehes sinun käsiis, ettäs tekisit hänelle niinkuin sinun kelpaa." Näin Herra ei ollut koskaan sanonut Dawidille, waikka tosin Dawid psalmeissaan Hengen waikutuksesta oli weisannut, että Herra kukistaa hänen wihollisensa. Miehet käänsiwät siis Herran sanat lihallisen mielensä mukaan. Ihminen tahtoo syntisen luontonsa mukaan usein niin tehdä. Nyt joutui Dawid suureen kiusaukseen. Olihan Saul häntä syyttömästi wainonnut ja hänen henkeänsä etsinyt, ja oli sitä warmaan tekewä yhä edelleen; olihan Herra Samuelin kautta ilmoittanut Saulille, ettei hän enää saa olla kuninkaana Israelissa, ja olihan hän, Dawid, woideltu kuninkaaksi! Eikö hänellä ollut täysi oikeus ja eikö ollut Jumalan tahdon mukaista nyt, niinkuin miehet neuwoiwat, kostaa Saulille ja sitten tulla itse kuninkaaksi! Näin puhui järki ja luonnollinen wiisaus Dawidissa. Mutta Herran sana ja Dawidin omatunto sanoiwat: Älä satuta kättäsi Herran woideltuun! Dawid lähestyy miekka kädessään nukkuwaa Saulia; kiusauksen henki on hänen sydämmessään, mutta Herran sana saa kuitenkin woiton. Sykkiwällä sydämmellä leikkaa hän Saulin waatteen

liepeestä kappaleen ja palajaa miestensä luo, lausuen heille: „Herra antakoon sen kaukana olla minusta, että minä sen tekisin ja satuttaisin kättäni Herran woideltuun.“ Myöskin hillitsee hän miehiänsä, eikä salli heidän wahingoittaa Saulia. — Dawid sai tässä Jumalan armon kautta suuren woiton, jommoista ihminen harwoin saawuttaa. Ihmeellistä ja Herran sallimaa oli tässä, ettei Saul eikä kukaan hänen miehistään heränneet elwätkä tienneet Dawidin miesten läsnä-oloa. Luultawasti oli Saul muutamain henkiwartijainsa kanssa majoittunut luolaan ja muu wäki ulkopuolelle luolan läheisyyteen.

Kun Saul sitten noustuansa oli lähtenyt luolasta, läksi Dawidkin hänen perästänsä ja puhutteli häntä matkan päästä wuoren kukkulalta taikka rotkojen takaa. Dawid osoittaa kunnioitusta Saulille ja wakuuttaa ei etsiwänsä Saulin wahinkoa. Todistukseksi siihen näyttää hän tilan Saulin waatteesta ja lausuu: „Herra tuomitkoon minun ja sinun wälillä, ja Herra kostakoon sinulle minun puolestani; waan ei minun käteni ole sinuun sattuwa.“ Kun Saul kuuli Dawidin puheen ja ymmärsi Dawidin säästäneen hänen henkensä, niin hän „korotti äänensä ja itki.“ Hywä liikutus käwi Saulin läpi. Hän kutsuu Dawidia pojakseen ja kiittää hänen hurskauttaan. Näytti ikäänkuin pahat henget aikoisiwat Saulista luopua, ja Saul palajaisi jälleen oikealle tielle. Hän näkyy jo sopiwan sydämmessään Dawidin kanssa, kun hän hänelle sanoo: „Nyt katso, minä tiedän sinun tulewan kuninkaaksi, ja Israelin waltakunta on sinun kädessäsi. Niin wanno siis nyt minulle Herran kautta, ettes häwitä siementäni minun jälkeeni, etkä kadota nimeäni isäni huoneesta.“ Dawid wannoikin sen hänelle, ja Saul taas meni sitten kotiansa. Mutta Dawid ei kuitenkaan palajanut Saulin luo, waan jäi miehinensä korpeen asumaan. — Ihmeellisesti oli siis Herra suojellut Dawidia ja lepyttänyt hänen wihamiehensäkin.

Tähän aikaan kuoli Samuel. Koko Israel kokoontui häntä hautaamaan ja murehti häntä. Muuta ei kerro meille p. Raamattu tämän jalon miehen wiimeisistä ajoista täällä maan

päällä. Me ihmiset odotamme ja kuulemme mielellämme, että Jumalata pelkääwäisen ihmisen kuolema olisi kaunis ja liikuttawa, ja usein pannaan tälle asialle suuri arwo. Mutta Raamattu ei kerro ylimalkain mitään ihmisten kuolinhetkestä. Samuelin kanssa meni pois Israelin kansan isä ja johdattaja, sekä kuninkaitten tuki ja neuwon-antaja. Samuelin elämä oli täynnä merkillisiä tapauksia, ja samalla täynnä waiwoja ja suruja. Israelin tappio Elin aikana, Saulin tottelemattomuus ja julmuus, Dawidin kärsimykset, Samuelin omain poikain jumalattomuus y. m. s. tekiwät Samuelin waelluksen waikeaksi, warsinaisesti „wieraan ja muukalaisen“ waellukseksi täällä maan päällä. Hän läksi sentähden wäsyneenä matkamiehenä rauhaan odottamaan Herran kirkkautta ja iloa hänen luonansa.

Dawid ei luottanut Saulin liikutukseen ja sanoihin, jotka hän Engedin korwessa oli puhunut. Hän pakeni waan etemmäksi ja tuli P a r a n i n*) k o r p e e n. Kenties Dawid pelkäsi, että Saul Samuelin kuoleman jälkeen yltyisi suurempaan wainoon. Dawidin olon-ajalta täällä Paranin korwessa kertoo Raamattu ihanan kertomuksen, johon me ainoastaan lyhyesti kosketamme. Nabal, joka asui Maonissa, oli rikas mies. Mutta hän oli „sangen kowa ja paha töissänsä.“ Kun hän oli keritsemässä lampaitansa K a r m e l i s s a,**) lähetti Dawid, joka oli aina hywästi kohdellut ja suojellut Nabalin paimenia (25, 7. 15. 16), sanansaattajat Nabalin tykö terwehtimään häntä ja pyytämään häneltä ystäwän lahjaa. Dawid näet miehinensä oli korwessa suuressa elatuswarojen tarpeessa. Mutta Nabal kielsi lahjan ja wastasi Dawidin palwelijoille ylenkatseellisesti ja röyhkeästi. Silloin syttyi Dawidin wiha. Hän läksi heti 400

*) Katso s. 254.

**) Karmel oli Maonin pohjoispuolella. Nimi on meidän aikoihimme asli säilynyt; siinä löytyy nykyään suuria raunioita. Tämä Karmel on jo ennen mainittu (s. 402).

miehen kanssa Karmeliin ankaran koston aikeissa. Mutta Herra, joka pitää huolta omistaan ja päästää heidät pahasta, esti tässä Dawidin koston aikomuksen. **Miehen wiha ei tee Jumalan edessä sitä, kuin oikein on** (Jaak. 1, 20). Dawid olisi suuresti horjahtanut ja langennut, ellei Herra olisi hänen aikomustansa estänyt.

Kun Nabalin emäntä **Abigail** sai kuulla, mitä Nabal oli Dawidin palwelijoille wastannut, otti hän kaikellaisia ruokatawaroita lahjaksi mukaansa ja kiiruhti Dawidia lepyttämään. Dawid tulikin hänelle wastaan tiellä. Silloin Abigail wiisaalla ja suloisella puheellaan sekä ystäwöllisillä lahjoillaan woitti ja sowitti Dawidin mielen. Hän pyytää Nabalin edestä anteeksi ja lausuu Dawidille muun muassa nämä wiisaasta sydämmestä lähteneet sanat: „Niin totta kuin sieluni elää, on Herra sinun estänyt joutumasta werenwikoihin ja omalla kädelläs itseäs auttamasta.“ Dawid otti lahjat Abigailin kädestä ja lausui leppyneenä ja kiitollisena: „Kiitetty olkoon Herra Israelin Jumala, joka sinun tänäpäiwänä on lähettänyt minua wastaan. Ja siunattu olkoon sinun toimellinen puhees ja siunattu ollos sinä, joka minun tänäpänä estit werta wuodattamasta ja kostamasta omalla kädelläni.“ Kun Abigail sitte kertoi miehellensä, mitä oli tapahtunut, sai Nabal — luultawasti pelwosta ja harmista — halwauksen ja kuoli 10 päiwän perästä. Sen jälkeen lähetti Dawid ja puhutteli Abigailia, ottaaksensa hänet waimokseen, johon tämä suostuikin. Mikalin, Dawidin waimon, oli Saul jo aikaisemmin antanut emännäksi toiselle.

Saulin wiha Dawidia kohtaan ei wielä ollut sammunut, waikka Dawidin teko Endegin korwessa oli Saulia niin suuresti liikuttanut. Ihmisen liikutus ja hywät päätökset eiwät wielä ole katumusta ja parannusta. Kun petolliset Sifiläiset taas toiwat Saulille sanan, että Dawid miehinensä jälleen oleskeli Sifin korwessa Hakilan kukkulalla, kokosi Saul toisen kerran miehensä ja läksi Dawidia

etsimään. Kun Dawid wakoojien kautta sai tietää Saulin tulleeksi korpeen, läksi hän eräänä yönä sisarensa pojan Abisain kanssa Saulin leiriin. Luottamus Herraan ja hänen apuunsa teki Dawidin rohkeaksi. Ja Herran henki, joka oli Dawidin kanssa, johdatti hänen rohkeuttaan nyt niinkuin esim. silloin, kun hän läksi Filistealaista wastaan. Rohkeutta tässä kysyttiin. Kun Dawid ja hänen kumppaninsa tuliwat leiriin, nukkui Saul ja hänen miehensä waunujen piirissä. Siinä on taas Saul toisen kerran Dawidin edessä; wainooja ja woimallinen on jo toista kertaa wainotun ja heikomman käsissä. Kiusaus taas lähenee Dawidia ja wielä houkuttelewampana kuin ennen, sillä Abisai tarjoutuu tappamaan Saulin. Mutta nyt näkyy Dawid olleen paremmin waroillaan sydämmessään kuin ensimmäisellä kerralla. Hän ei salli Abisain täyttää aikomustaan, waan sanoo wakawasti: „Älä surmaa häntä; sillä kuka satuttaa kätensä Herran woideltuun ja on wiaton?" Dawid otti ainoastaan Saulin keihään ja wesimaljan, ja niin läksiwät he pois, eikä kukaan koko leirissä sitä huomannut, „sillä Herralta oli tullut sywä uni heidän päällensä."

Kun Dawid sitten kaukaa toisen wuoren kukkulalta huusi Saulin miehille ja syytti Abneria siitä, ettei hän kylläksi walppaasti ollut kuningasta warjellut, waan antanut jonkun wiedä kuninkaan keihään ja wesimaljan, tunsi Saul Dawidin äänen, ja hänen sydämmensä heltyi. Kun hän huomasi, että Dawid oli hänen henkeänsä taas säästänyt, ja kun Dawid nyt wielä puhutteli häntä lempeillä sanoilla, oli ikäänkuin katumuksen ja parannuksen terweellinen henki olisi palannut Sauliin. Hän lausuu nyt: „Minä olen syntiä tehnyt, tule jälleen, poikani Dawid; sillä en minä enää tee sinun pahaa, että sieluni on tänäpänä ollut sinun silmissäs kallis: katso, minä olen tehnyt tyhmästi ja sangen hullusti." — Hywä ja jalo työ woi niinmuodoin liikuttaa pahankin ihmisen sydäntä. Koska Jumala on meitä synneissämme kuolleitakin ihmisiä suuresti rakastanut (Room. 5, 8 ss.) ja antanut Poikansa weren meidän

edestämme wuotaa, katso, onko siis ihme, että moni synti-nen katumukseen tulee ja parannukseen kääntyy ewankeliumin sanan woiman kautta!

Dawid ei luottanut Saulin sanoihin, waan pyysi jon-kun tulemaan ottamaan keihään ja maljan. Surukseamme saamme wielä kohta nähdä, ettei Saulissa ollutkaan sitä „mur-hetta Jumalan mielen jälkeen, joka saattaa katumisen autuu-deksi“ (2 Kor. 7, 10). Dawid turwaa yksin Jumalaan; sen osoittawat nämä hänen merkillisetsanansa Saulille: „Herra maksaa jokaiselle hänen wanhurskautensa ja uskonsa jälkeen; — — — — Ja katso, niinkuin sinun sielus tänäpänä on ollut ylen kallis minun silmissäni, niin olkoon myös minun sieluni ylen kallis Herran silmissä ja wapahtakoon minua kaikesta mur-heestani.“ Dawid meni nyt matkoihinsa ja Saul palasi koti-ansa. Tämän jälkeen Saul ei enää ajanut Dawidia takaa, mutta Dawid ei enää oleskellutkaan Juudassa. Saulin loppukin jo läheni, jonkatähden ei ollut tilaisuuttakaan wainoomiseen.

Dawid pelkäsi Saulia edelleen; hän pelkäsi kerran kuiten-kin joutuwansa Saulin käsiin, jos hän oleskelisi Israelin maalla. Sentähden läksi hän 600 miehen kanssa Filistealaisten maalle Akiksen, *) Gathin kuninkaan tykö. Tämä Dawitin turwautu-minen Filistealaisiin oli luottamuksen puutetta Jumalaan, ai-wan niinkuin Abrahamin ja Isaakin matka Egyptiin. Olisihan Jumala ollut woimallinen suojelemaan Dawidia yhä edelleen, niinkuin tähänkin asti. Ihminen niin helposti lankeaa epäuskoon ja rupeaa luottamaan omiin apukeinoihinsa. Niin käwi Dawidin-kin; mutta tästä tuli hänelle waan kiusauksia ja waaroja, kuten saamme nähdä. Dawid sai Akikselta asuntopaikaksi itsellensä ja miehillensä Ziklagin **) kaupungin. Täältä hän puolus-

*) Emme tiedä oliko tämä Akis sama, jonka luona Dawid oli ollut. Kuinka lieneekään, niin oli kaikessa tapauksessa Dawidin nyt helppo saada suojaa Saulin wihollisten luona, sillä Saulhan oli sotajoukolla usein ajanut Dawidia takaa, josta hänen aikomuk-sensa Dawidia kohtaan oli kaikille julki.

**) Ziklag oli eteläänpäin Juudasta ja oli maanjaossa annettu Simeonille.

taakseen itseänsä ja estääkseen ryöstöretkiä käwi sotaa muutamia roswokansoja wastaan eteläpuolella Juudaa, löi heidät ja wei heidän karjansa saaliikseen. Tähän oli Dawid oikeutettu, koska nämä Israelia usein ryöstäwäiset kansat oliwat, samoin kuin muut Kanaanmaan asukkaat, Jumalan kiroustuomion alaisina. Mutta koska nyt näistä kansoista ainakin Gesurilaiset oliwat liitossa Filistealaisten kanssa, täytyi Dawidin selittää asia Akiselle sillä tawalla, että tämä luulisi Dawidin tehneen ryöstöretkensä Juudan alueella. Dawid siis puolusti itseänsä walheella. Me näemme nyt jo yhden esimerkin siitä, mihin paheesen ja waaralliseen tilaan Dawid joutui, kun hän turwautui Filistealaisiin. Hän asui Filistealaisten maalla yhden ajastajan ja 4 kuukautta.

Dawidin koettelemukset ja kärsimykset lähenewät nyt loppuansa. Kuinka paljon oli hän tällä pakolais-ajallaan oppinut! Kuinka usein hän oli saanut kokea Jumalan suurta armoa ja woimallista suojelusta sekä omaa mitättömyyttään ja heikkouttaan! Nämä oliwat kaikki Dawidille sangen tarpeelliset. Tässä on meillä paljon oppimista. **Poikani, älä hylkää Herran kuritusta, äläkä ole kärsimätön, koska hän sinua rankaisee. Sillä jota Herra rakastaa, sitä hän rankaisee, ja se on hänelle otollinen niinkuin poika isällensä** (San. 3, 11. 12; wertaa Hebr. 12, 5. 6). Kurituksen kautta tahtoo Herra walmistaa sydäntämme weisaamaan niinkuin Dawid weisasi Juudan korwessa: **Walmis on minun sydämmeni, Jumala, walmis on minun sydämmeni weisaamaan ja kiittämään!**

---

54. Saulin wiimeinen taistelu ja kuolema.

1 Sam. 28—31 l.; 2 Sam. 1 l.; Aik. 10 l.

Filistealaiset kokosiwat taas suuren sotajoukon ja alottiwat sotaa Israelia wastaan. Kuningas Akis käski Dawidinkin wäkinensä lähtemään heidän kanssaan sotaan. Ja Dawidin

täytyi siihen tyytyä. Tämän kaiken sai hän kärsiä, koska hän oli Filistealaisiin turwautunut. Dawid wastasi Akikselle: „Olkoon, sinä saat nähdä, mitä palwelijas on tekewä.“ Emme tiedä warmaan, mitä Dawid aikoi tehdä, mutta luultawa on, että hän taistelussa olisi mennyt Israelilaisten puolelle. Herra pelasti hänet kuitenkin tästäkin waikeasta asemasta.

Filistealaiset eiwät tällä kertaa, niinkuin ennen, hyökänneet Benjaminiin tahi Juudaan, waan he hakiwat nyt taistelupaikan, jossa he edukkaasti woiwat käyttää sotawaunujaan ja hewosiaan. He waelsiwat pohjoiseenpäin meren rantaa myöten ja asettiwat leirinsä **Jisreelin** tasangolle **Sunemiin.***) Täältä he nähtäwästi aikoiwat tunkeutua itäänpäin Jordania kohden ja sitä tietä walloittaa koko Benjaminin ja Juudan. Kuningas Saul, joka huomasi heidän aikomuksensa, kokosi myös Israelin sotajoukon ja asettui **Gilboan** **) wuorelle.

Kun Saul näki wuorelta Filistealaisten suuren sotajoukon, pelkäsi hän ja hänen sydämmensä oli hämmästynyt. Aawistiko Saul loppuansa ja Israelin onnettomuutta wai tunsiko hän nyt enemmän kuin ennen raskauden siitä, että Jumala oli hänet hyljännyt? Mitenkä lienee ollutkaan. Eipä Saul silloin peljännyt wihollisten miekkaa ja heidän paljouttaan, kun ennen urhoollisesti löi Ammonilaiset, Syrialaiset, Filistealaiset y. m.! Herran tuomioitten edessä ihmisen täytyy peljätä. Nyt Saul hämmästyksissään „kysyi Herralta“; hän huusi Herran tykö ja kysyi muilta Herran sanaa. Mutta Herra ei antanut wastausta, ei unen kautta (s. o. jonkun profetallisen unennäön kautta) eikä jonkun profetan kautta. Kuinka olisi Herra hänelle wastannut? Saul oli itse tapattanut pappeja, ja ylimmäi-

*) S u n e m oli Jisreelin kaupungin pohjoispuolella, Jisreelin tasangon itälaidassa ja n. s. pienen Hermon-wuoren juurella. Tätä nykyä se on pieni, likainen kylä nimeltä Solam.

**) G i l b o a, joka nykyään kantaa nimen Dschebel Fakûa, on kaakkosesta luoteeseen juoksewa wuorselkä Isaskarin alueella Jisreelin kaupungin eteläpuolella.

nen pappi rintawaatteen kanssa oli nykyään Dawidin luona; profetoja ei hän suosinut eikä ollut pitänyt yhteyttä heidän kanssaan, ei edes Samuelin kanssa, ja Herran sana oli tullut kokonaan Saulille wieraaksi. — Sen ihmisen tila on surkea, joka on hyljännyt Jumalan sanan elämässään ja sitten joutuu pelkoon ja ahdistukseen — semmoinen on aina kerran tulewa — sekä näkee omat neuwonsa ja muitten ihmisten awun turhaksi. Hänellä ei ole turwaa missään. **Ei jokaisen kuin sanoo minulle: Herra, Herra, pidä tulewan taiwaan waltakuntaan, mutta joka tekee minun isäni tahdon, joka on taiwaissa** (Matt. 7, 21).

Kun Saul ei saanut wastausta Herralta, meni hän Endoriin*) yhden waimon tykö, jolla oli „noidan henki." Hallituksensa alkupuolella oli Saul, arwatenkin Samuelin neuwosta, ajanut noidat pois maasta; mutta nyt hän hyljättyään Jumalan sanan, itse turwautuu noitaan. Walepuwussa tuli Saul hänen luoksensa yöllä ja pyysi waimon noitumisella nostamaan sen wainajan, jonka Saul sanoisi. Waimo ensin kieltäytyi, peljäten muka kuninkaan wihaa; mutta kun Saul wannoi, ettei sitä hänelle luettaisi pahuudeksi, noudatti waimo Saulin pyyntöä. Kun waimo näki Samuelin, huusi hän suurella äänellä ja sanoi Saulille: „Miksis olet minun pettänyt? ja sinä olet Saul!" Mutta kuningas sanoi: „Älä pelkää, mitä näet?" Nyt waimo sanoo näkewänsä „hengen astuwan maasta ylös", ja että hän on wanhan miehen muotoinen, „waatetettu hameella" (profetanmanttelilla). Silloin ymmärsi Saul, että se oli Samuel, ja lankesi maahan kaswoillensa ja rukoili. Samuel puhutteli Saulia, kysyen: „Miksis olet minua waiwannut, nostaen minut?" Silloin Saul tyhjentää sydämmensä, sanoen olewansa „suuressa ahdistuksessa" Filistealaisten tähden, koska Jumala oli hänestä

*) Endor oli n. k. pienen Hermon-wuoren pohjoispuolella, tunnin matkan päässä Nain'in kaupungista. Nykyään on se pieni likainen kylä nimeltä Endùr.

erinnyt, ja pyytää Samuelia ilmoittamaan, mitä hänen pitäisi tekemän. Samuelin wastaa Saulille, niinkuin hän jo oli ennen sanonut Amalekilaissodan jäljestä, ja lisää wielä: „Huomenna olet sinä poikines minun tykönäni; ja Herra antaa Israelin sotajoukon Filistealaisten käsiin." Kun Saul tämän kuuli, peljästyi hän suuresti ja kaatui pitkäkseen maahan ja makasi woimatonna siinä. Hän ei ollut ahdistuksissaan mitään ruokaa nauttinut koko sinä päiwänä ja yönä. Nyt meni waimo hänen tykönsä ja pyysi häntä nousemaan ja ottamaan ruokaa. Saul ei ensin tahtonut syödä, mutta kun hänen palwelijansa ja waimo waatiwat häntä, nousi hän ja söi, mitä waimo hänelle walmisti. Syötyänsä läksi Saul palwelijainsa kanssa pois.

Historiallinen totuus ja johdonmukaisuus näkyy tämän merkillisen kertomuksen kaikissa kohdissa. Epäuskoisetkin ihmiset ja järkeilewät Raamatun tutkijat owat joutuneet hämilleen tämän kertomuksen edessä, eiwätkä saata olla myöntämättä sen todellisuutta. Samuel tässä ilmestyi todellakin; mutta hän ei ilmestynyt noitawaimon keinojen kautta, sillä waimo itse hämmästyi, kun hän Samuelin näki, waan hän ilmestyi Herran tahdosta. Herra tahtoi, että Saulin piti Samuelilta kuulla tuomion sanat, Samuelilta, joka elämässä oli Saulia neuwonut ja johtanut. Nämä sanat paljastiwat Saulille silmänräpäyksessä koko hänen elämänsä ja suhteensa Jumalaan. Nyt Saul selwästi näki, miten pahasti hän oli waeltanut, ja tunsi, että Jumalan wihan tuomiot lepäsiwät hänen päällänsä. Mutta luultawasti hän ei kuitenkaan katumuksessa kääntynyt Herran puoleen, — ainakaan ei Raamattu anna siihen mitään osoitusta —, waan kuoleman synkkyys ja epätoiwo peitti hänen sielunsa.

Saul ei itse nähnyt Samuelia, ja sentähden kysyi hän waimolta hänen muotoansa. Kun Samuel oli ilmestynyt, kumartui Saul maahan ja oli nähtäwästi kaswoillansa kumarruksissa ja „rukoili" kaiken aikaa kuin hän puhui Samuelin kanssa. Kamala ristiriita astuu tässä esiin Saulissa, niinkuin usein maailmassa nähdään epäuskoisissa ihmisissä. Hän tiesi, että Jumala yksin on armahtaja sekä että Jumalan kädessä owat tulewaisuuden kohtalot, mutta hän kääntyi kuitenkin taikauskossa noitawaimon puoleen saadakseen hänen apunsa kautta tietää kohtalonsa.

Minkäkaltainen waimon „noidan henki" oli ja mitä keinoja waimo käytti noituudessaan, sitä on meidän peräti mahdotonta ja

tarpeetontakin tietää. Me näemme waan tästä kertomuksesta, että hänellä oli kyky nähdä asioita, jotka eiwät kuulu tämän aistillisen elämän piiriin. Hän näki tässä Samuelin ja tunsi Saulin. Luultawasti hän tämän kykynsä kanssa harjoitti monenlaista petostakin ja wietteli ihmisiä noituudella. Sentähden huudahti hän hämmästyksissään, kun Samuel Jumalan tahdosta todellakin hänelle näkyi. Tämänkaltaisen näkemisen kykyä, niinkuin myös monenlaisia unen-tiloja, joihin esim. nykyään hypnotismin nimellä tunnettu ilmiö kuuluu, on kaikkina aikoina löytynyt ihmisten keskeu. Niissä ei ole mitään yliluonnollista eikä Jumalan hengen waikutusta, jonkatähden niitä tawataan aiwan uskottomissa ja Jumalasta wieraantuneissakin ihmisissä.

Filistealaisten sotajoukko oli jo ennen Saulin käyntiä Endorissa lähestynyt Israelilaisia, siirtyen Sunemista A f e k'-iin. Israelilaisetkin astuiwat samalla alas Gilboan wuorelta ja sijoittiwat itsensä sen juurella olewalle lähteelle (nähtäwästi Harodin lähteelle [Tuom. 7, 1]). Dawid miehinensä oli tänne asti seurannut Filistealaisia. Oli tämäkin hänelle pelwon ja koettelemuksen aika. Hän sai olla alinomaisessa pelwossa, kuinka hänen ja Israelilaisten käwisi. Mutta Dawid oli itse wetänyt päällensä tämän murheen, koska hän oli turwautunut Filistealaisiin. Nyt hän sai kokea, mihin ihminen omia teitänsä waeltaessaan joutuu, jos hän luopuu turwaamasta yksistänsä Jumalaan. Wiimeisessä hädässä Herra hänet kuitenkin pelasti. Kun Filistealaiset järjestiwät lukuisia joukkojansa taisteluun, waatiwat muut päämiehet, että Akis lähettäisi Dawidin miehinensä pois kotimaalle jälleen, koska he epäiliwät häntä. Akis ei ensin tahtonut sitä tehdä, mutta wihdoin antoi hän käskyn Dawidille palata. Dawid läksi heti aamulla warahin miehinensä samaa tietä, jota oliwat tulleet, ja saapui kolmantena päiwänä Ziklagiin.

Kun Dawid miehinensä tuli asuntokaupunkiinsa, katso, silloin koko kaupunki oli ryöstetty ja poltettu; Amalekilaiset oliwat etelästäpäin tullen, ryöstäneet ja wieneet saaliikseen kaikki, mitä siellä oli, ihmiset ja eläimet. Suuri suru walloitti nyt Dawidin ja hänen miestensä mielen: „he itkiwät aina wäsyksiin asti." Surun jälkeen syntyi katkeruus Dawidin miehissä. He syyttiwät Dawidia tästä onnettomuudesta ja tahtoiwat ylen-

palttisen surun wimmassa hänet kiwittää. Nyt oli Dawid „suuresti ahdistettu.“ Murhe oli hänelle tullut murheen päälle. Mutta hän tiesi mihin hän turwautui. „Dawid wahwisti itseänsä Herrassa Jumalassansa.“ Ja Herra auttoi nytkin niinkuin ennen. — Hywä on kun ihmisellä on turwa Jumalassa. Suloista on kun saatamme murheissamme weisata Dawidin kanssa: **Koska minä Herraa etsein, kuuli hän minun rukouksein ja pelasti minun kaikista wawistuksistani** (Ps. 34, 5).

Dawid kysyi pappi Abjatarin rintawaatteen kautta Herralta, pitikö hänen ajaa ryöstäjiä takaa. Saatuansa kehoittawan wastauksen, läksi Dawid kiireesti miehinensä, waikkei hän tietänyt, mihin wihollisen oliwat menneet. Tiellä tapasi hän sairaan ja korpeen hyljätyn egyptiläisen miehen, joka oli palwellut yhtä Amalekilaista siinä joukossa, joka oli Ziklagin ryöstänyt; tämä johdatti Dawidin ryöstäjien luo. Kun nämä paraikaa hajaantuneina iloitsiwat ja nauttiwat runsaasta saaliistaan, karkasi Dawid miehinensä äkkiarwaamatta heidän päällensä, löi heidät täydellisesti, niin että ainoastaan 400 nuorukaista pääsi pakoon, ja pelasti koko ryöstetyn saaliin, sekä ihmiset että eläimet, wieläpä otti paljon eläimiä saaliiksi. Dawidin kaksi waimoa, Ahinoam ja Abigail, oliwat myös ryöstettyjen joukossa. Woittajana palasi Dawid takaisin Ziklagiin ja lähetti runsaasta saaliistaan ystäwilleen Juudassa lahjoja.

Sillä aikaa kun Dawid oli Ziklagissa, taisteli Saul wiimeisen taistelunsa. Millä mielellä hän läksi taisteluun Filistealaisia wastaan, siitä ei Raamattu kerro; mutta me woimme kuitenkin käsittää, että hänen mielensä oli synkkä ja toiwoton. Taistelu tuli kowaksi, ja niin kövi kuin Samuel oli Saulille ilmoittanut. Herra antoi Israelin Filistealaisten käsiin. Israel lyötiin ja kääntyi pakoon. Saulia ja hänen poikiansa, Jonathania, Abinadabia ja Melkisuaa, ajetaan takaa Gilboan wuorella. Saulin pojat kaatuwat kaikki, ja Saulin ympärillä on sota ankara; wihdoin käywät juotsimiehet hänen päällensä

ja haawoittawat hänet. Saul taisteli wimmattua taistelua, niinkuin se taistelee, jolta on woiton toiwo kadonnut ja joka näkee edessänsä warman kuoleman. Kun Saul tunsi itsensä haawoittuneeksi ja kykenemättömäksi taisteluun, pyysi hän aseenkantajaansa pistämään häntä miekallaan läpi, ettei Filistealaiset saisi häntä häwäistä, mutta kun aseenkantaja ei sitä tahtonut tehdä, lankesi Saul omaan miekkaansa ja kuoli. Kun aseenkantaja sen näki, lankesi hän myös miekkaansa. Kaikki Saulin likimmäiset miehet oliwat kaatuneet, ja jälkeen jääneet Israelin sotajoukosta pakeniwat. Filistealaisten woitto oli suuri, jonka tähden maanasukkaat toisella puolen Gilboan wuorta pakeniwat asuntopaikoistaan ja Filistealaiset rupesiwat asumaan heidän kaupungeissaan.

Siellä makasi nyt Saul Gilboan wuorella. Hywästi oli hän waelluksensa alottanut, mutta katumattomuudessa ja toiwottomuudessa hän sen lopetti. Hänestä olisi tullut jalo hallitsija, ellei hän olisi Jumalan sanaa hyljännyt ja paaduttanut sydäntänsä. Hengessä hän alotti, lihassa lopetti. Saul oli niitten ihmisten kaltainen, jotka werrataan kiwistöön langenneesen siemeneen: ilolla he wastaanottawat Jumalan sanan, mutta kiusauksien tullen he lankeawat pois, ja heidän wiimeisensä owat surkeammat kuin ensimmäiset. — Siellä makasi myös Jonathan. Jumalan sana oli tämän nuorukaisen johdattawana walona. Järkähtämätön totuuden ja oikeuden tunto oli asunut hänet rinnassaan. Pelwoton oli hän ollut sodassa. Uskollisesti taistellen isänsä rinnalla kaatui hän nyt. O Jonathan, kallis olkoon sinun muistosi kaikille nuorukaisille, niinkuin sinun rakkautesi oli Dawidille kallis!

Israelilaisten tappio oli niin suuri, etteiwät he woineet pelastaa kuninkaansa ja hänen poikainsa ruumiitakaan. Ne jäiwät makaamaan Gilboan wuorelle, kunnes Filistealaiset seuraawana aamuna tuliwat kaatuneita ryöstämään. He hakkasiwat Saulin pään poikki ja lähettiwät sen ynnä Saulin aseet ympäri Filistealaisten maata woiton merkkinä; sitten naulasiwat

he pään epäjumalansa Dagonin temppeliin sekä ripustiwat aseet Astarothin temppeliin. Mutta Saulin ynnä hänen poikainsa ruumiit he ripustiwat häwäistykseksi Bethsan'in*) kaupungin muurille. Kun Jabeksen asukkaat Gileadissa saiwat sen kuulla, tuliwat he yöllä ja ottiwat ruumiit alas muurilta, weiwät ne Jabekseen ja hautasiwat ne siellä.

Palattuaan Amalekilaisten taposta, sai Dawid kolmantena päiwänä Gilboan tappelun jäljestä kuulla Israelin onnettomuudesta ja Saulin ynnä hänen poikainsa kuolemasta. Saulin leirissä palwellut Amalekilainen toi tämän tiedon Ziklagiin. Luulleen saawansa Dawidilta palkinnon, walehteli hän tappaneensa Saulin tämän omasta pyynnöstä, kun Saul makasi maassa haawoitettuna, ja toi nyt Dawidille Saulin kruunun ja käsirenkaat. Kun Dawid ja hänen miehensä saiwat tämän kuulla, repäisiwät he waatteensa, „walittiwat ja itkiwät ja paastosiwat ehtoosen asti Saulin ja hänen poikansa Jonathanin tähden." Suuri oli siis Dawidin ja hänen miestensä suru. Dawid ei iloinnut siitä, että wihamies oli kaatunut ja että hän nyt woisi tulla kuninkaaksi. Mutta Amalekilaiselle sanoi Dawid: „Miksset peljännyt laskea kättäs tappamaan Herran woideltua?" ja käski lyödä hänet kuoliaaksi.

Dawid walitti Saulin ja Jonathanin kuolemata surulaulussa, joka nimellä: „laulu joutsesta" on kirjoitettu hurskasten kirjassa" **) ja joka Dawidin käskystä opetettiin Juudan nuorukaisille. Tässä laulussa, joka alkaa: „Jaloimmat, o Israel, owat kukkuloillas surmatut; kuinka sankarit owat kaatuneet!" ylistetään runollisesti ja ylewästi Saulin ja Jonathanin urhoollisuutta. Dawid ei nyt muista Saulin wainoa häntä kohtaan,

---

*) Bethsan eli Bethsean, Gilboan wuoresta Jordania kohden. Myöhemmin kutsuttiin sitä Schytopolis. Nykyään on se wähäpätöinen paikka nimeltä Beisan.

**) „Hurskasten kirja" oli nähtäwästi kokoelma lauluja, joissa oli kirjoitettu hurskasten Israelilaisten töistä.

waan Saulin muisto oli jääpä Israeliin jalona ja ihanana. Dawid weisaa: „Saul ja Jonathan, rakastetut ja suloiset eläissänsä, eiwät ole kuollessaankaan eroitetut; liukkaammat kuin kotka ja wäkewämmät kuin jalopeura." Niin oli Herran henki nyt läpitunkenut Dawidin, että kaikki wiha Saulia kohtaan oli hänestä häwinnyt! Dawid ei tässä laulussaan arwostele Saulia hänen tekojensa mukaan Jumalan edessä. Raamattu antaa näistä kuitenkin arwostelun, kun se sanoo (1 Aik. 10, 13): „Ja näin kuoli Saul pahoissa teoissaan, jotka hän oli tehnyt Herraa wastaan, ettei hän pitänyt Herran sanaa." — Ja Jonathania muistaa Dawid erittäin wielä; hän weisaa: „Minä suren suuresti sinun tähtesi, weljeni Jonathan; sinä olit minulle juuri suloinen: sinun rakkautes oli suurempi minulle kuin waimoin rakkaus." Tässä on todellakin ystäwän rakkaus, joka ystäwätä suree. Tämmöinen ystäwyys on kallis aarre.

B. Dawid woittorikkaana ja onnellisena hallitsijana.

55. Dawidin kuninkaaksi tulo ja hallitus Hebronissa.

2 Sam. 2—4 l.; 1. Aik. 12 l.

Joku woisi ajatella, että Dawid nyt, Saulin kuoltua, heti olisi rientänyt hallitus-istuinta anastamaan, koska hän oli kuninkaaksi woideltu. Niin Dawid ei kuitenkaan tehnyt. Waan hän kysyi ensin Herralta, pitikö hänen lähteä Juudan kaupunkeihin. Wasta sitten kun Herra oli hänelle wastannut ja käskenyt häntä menemään **Hebroniin**, läksi Dawid kahden waimonsa ja kaikkien miestensä kanssa sinne. — Tämä kysyminen Herralta, waikka Dawid olisi woinut päättää itsellänsä olewan täyden oikeuden pyrkiä kuninkaaksi, osoittaa suurta jumalanpelkoa ja nöyryyttä. Kuinka usein tätä oikeata nöyryyttä puuttuu kristittyjenkin keskeen! He eiwät kysy Herran mieltä eiwätkä odota

hänen ratkaisuaan, waan rupeawat toimimaan, noudattaen omaa mieltänsä ja luulotteleiwat sitten toimiwansa Herran tahdon mukaan.

Nyt Juudan miehet tuliwat Hebroniin ja „woiteliwat" Dawidin kuninkaaksi. Dawidin ensimmäinen hallituksen toimi oli sanan lähettäminen Jabeksen asukkaille, jotka oliwat Saulin ja hänen poikansa ruumiit haudanneet; hän kiittää heitä ja lupaa tehdä heille hywää. Mutta Herran tahto oli, ettei Dawidin pitänytkään wielä heti ja ilman waiwaa tulla koko Israelin kuninkaaksi. Hän sai tässä odotuksessaan kestää monta koettelemusta. Tämä tuli kuitenkin kaikki Dawidille hyödyksi. Saulin sotapäämies, Abner Nerin poika, meni *Mahanaimiin**) ja asetti siellä Saulin pojan Isboseth'in Israelin kuninkaaksi. Juudan sukukunta yksin pysyi Dawidille uskollisena. Nyt syntyi sisällinen sota waltakunnassa; senkin pahan toi mukanaan kuninkaanwalta, jota kansa oli halunnut. Dawid ei ollut tässä alkajana; waan Abner tuli sotajoukkoineen Benjaminiin pakoittaakseen sieltä päin Juudaakin Isbosethin wallan alle. Joab, Dawidin sisaren poika, läksi Juudan miesten kanssa heitä wastaan ja taistelu syntyi Gibeonin lammikon tykönä. Sotapäälliköt antoiwat ensin 12 nuorukaista molemmilta puolen astua esiin „leikitsemään", s. o. kaksin-taisteluun. Kaikki nämä kaatuiwat toinen toisensa kera, jonkatähden paikka nimitettiin Helkath-Hazurim'iksi s. o. miekanterän pelloksi. Tästä näemme, kuinka sotaisaksi kansa oli tullut Saulin aikana; kaksintaisteluun ruwettiin ikäänkuin leikin wuoksi. Senjälkeen syntyi yleinen taistelu, jossa Abnerin sotajoukko lyötiin pakoon ja Joabin miehet rupesiwat ajamaan pakenewia takaa. Tätä takaa-ajamista kesti päiwän laskuun asti, jolloin Abner Amman kukkulalta huusi Joabille ja pyysi häntä jo lakkaamaan „wainoomasta weljiänsä." Siihen wastasi Joab: „Niin totta kuin Jumala elää, jos sinä olisit ennen niin sanonut, olisi kansa tänäpänä jo warhain lakannut wai-

---

*) *Mahanaim* oli itäpuolella Jordania Jabbok-wirran tienoissa. Se on jo mainittu Jaakobin historiassa (s. 110).

noomasta kukin weljiänsä", ja antoi puhaltaa torween, jolloin taistelu lakkasi. Abnerin miehet palasiwat heti yli Jordanin ja tuliwat Mahanaimiin. Joabin miehistä oli tässä taistelussa kaatunut 19 miestä ja sen lisäksi urhoollinen ja nopeajuoksuinen Asahel, Joabin weli, jonka Abner oli keihäällään tappanut. Abnerin sotajoukosta kaatui 360 miestä. — Raamattu sanoo tätä taistelua „sangen kowaksi", mutta sen se sanoo sentähden, että tämä oli wéljessota; miestappo oli tässä aiwan wähäinen muihin sotiin werraten.

Senjälkeen ei warsinaista suurempaa taistelua ollut Isbosethin ja Dawidin joukkojen wälillä. Abner koetti wahwistaa Isbosethin waltaa, mutta kuitenkin „Saulin huone häwisi ja wäheni", waan Dawid kaswoi ja eneni." Jo Dawidin Ziklagissa ja erittäin Hebronissa ollessa tuli ehtimiseen hänen luoksensa uljaita sotapäämiehiä ja sotawäkeä kaikista sukukunnista, niin että niistä syntyi suuri sotajoukko. Myöskin siunasi Jumala Dawidin perheen; hänelle syntyi Hebronissa kuusi poikaa, nimittäin: Amnon, Kileab eli Daniel, Absalom, Adonia, Safatja ja Jetream. Nämä oliwat kaikki eri äideistä syntyneet. Saulin huone, jota Raamattu nimittää „werihuoneeksi" (2 Sam. 21, 1), niitten julmuuksien tähden, joita jo Saulin aikana tehtiin esim. Nobessa ja sitten Gibeonissa (2 Sam. 21, 2), ei woinut muuta kuin wähetä.*) Isboseth oli hallituksessaan heikko, ja hänen aikansa oli jo kohta täytetty. Abner, Saulin entinen sotapäämies, ei ollut Isbosethiin kiintynyt rakkaudesta eikä oikeuden tunnon kautta, waan kunnianhimosta. Kun sentähden Isboseth soimasi

*) Waikka Dawid ei suorastaan wainonnut Saulin huonetta, — päinwastoin osoitti hän ystäwyyttä esim. Jonathanin poikaa, Mefibosethia, kohtaan, — täytyi hänen kuitenkin kerran sattuneen 3 wuotisen nälänhädän aikana, joka Herran ilmoituksen mukaan oli tullut Saulin julmien weritöitten tähden Gibeonissa, Gibeonilaisten waatimuksesta jättää heille koston uhriksi 7 miestä Saulin huoneesta, jotka hirtettiin wuorella „Herran eteen". Heidän luunsa antoi Dawid haudata, samoin kuin Saulin ja Jonathaninkin luut, Benjaminin maalle Kisin hautaan (2 Sam. 21, 1—14).

Abneria siitä, että hän oli tykönsä ottanut Saulin jalkawaimon, wihastui Abner suuresti ja ilmoitti wannotulla walalla suoraan Isbosethille nyt aitowansa korottaa Dawidin koko waltakunnan kuninkaaksi. Isboseth ei woinut Abnerin aikomusta estää. Abner lähetti sanansaattajat Dawidille, kunnioitti häntä kuninkaana ja tarjoutui hänen palwelukseensa. Dawid waati kuitenkin, että Abnerin piti tuoda hänelle Saulin tytär Mikal, joka oli Dawidille emännäksi annettu. Samalla lähetti Dawid Isbosethillekin sanan ja waati Mikalin itselleen. Isboseth lähettikin Mikalin, ja Abner 20 miehen kanssa toi hänet Dawidin tykö Hebroniin. — Isboseth, joka suruttomuudessaan nähtäwästi ei uskonut, että Jumala oli määrännyt Dawidin Israelin hallitsijaksi, ei woinut ajatella, että Abner todellakin hänet hylkäisi ja menisi Dawidin puolelle. Sentähden hän ei koettanutkaan wastustaa Abneria eikä Dawidin pyyntöä.

Kun Abner miehinensä tuli Hebroniin, walmisti Dawid heille pidot. Abner tarjoutui heti lähtemään pohjoisiin sukukuntiin kokoamaan kaikki Israelin sukukunnat Dawidin tykö, ja Dawid antoi hänen mennä rauhassa. Mutta kun Joab, joka heti Abnerin lähdettyä Hebronista palasi kotia sotaretkiltään, sai kuulla, että Abner oli käynyt kuninkaan tykönä, meni hän Dawidin luo ja nuhteli kuningasta siitä, että hän oli päästänyt Abnerin menemään, samalla kuwaten Abnerin aikomuksia petollisiksi. Dawid ei wastannut Joabille mitään, koska hän täydellisesti luotti Abneriin. Mutta Joab lähetti heti, Dawidin tietämättä, Abnerin perään sanansaattajat, jotka palauttiwat hänet Hebroniin takaisin. Kaupungin portissa meni Joab hänelle wastaan, puhutellaksensa häntä erinänsä, ja pisti hänet, joka ei mitään pahaa aawistanut, miekallaan kuoliaaksi. Näin joutui Abner Joabin werenkoston (weljensä Asahelin murhan tähden) ja kateellisen kunnianhimon uhriksi. Dawid suri Abneria, mutta oli hallitus-istuimellaan liian heikko rankaisemaan tätä salamurhaa. Hän waan osoitti oman itsensä ja waltakuntansa wiattomuuden tässä asiassa ja lausui wielä: „Tulkoon se (Abnerin weri) Joabin pään

päälle ja kaiken hänen isänsä huoneen", sekä käski kansaa pukeutumaan „säkkeihin" *) ja walittamaan Abneria. Abner haudattiin Hebronissa. Dawid käwi itse paarien perässä ja itki haudalla; niin „itki myös kaikki kansa." — Tämä tapaus oli Dawidille warmaan sangen raskas. Abner, mies, joka nyt, kun hän oli Isbosethista luopunut, olisi toimensa kautta kohta woinut saattaa kaikki Israelin sukukunnat Dawidin kuuliaisuuteen ja rauhoittaa waltakunnan, oli salamurhassa kaatunut ja wielä sen käden kautta, joka oli Dawidin ensimmäinen ja woimallisin mies. Waikka hallitsijana ollen, näki hän kätensä sidotuksi rankaisemaan murhaa. Jokainen Jumalata pelkääwäinen ihminen tuntee itsensä samanlaatuisessa tilassa, jossa Dawid nyt oli, suuresti ahdistettuna. Mutta tämmöinenkin ahdistus on opettawa ihmistä kärsiwällisyyteen ja luottamaan yksin Herran toimiin. **Parempi on uskaltaa Herraan, kuin luottaa päämiehiin** (Ps. 118, 9).

Kun Abner oli kuollut, kadotti Isboseth rohkeutensa; „hänen kätensä wäsyiwät." Israelin sukukunnat ja hänen omat päämiehensä hänestä wähitellen luopuiwat, kun näkiwät häneltä kokonaan puuttuwan itsenäistä hallituskykyä. Saulin ynnä hänen huoneensa oli Herra hyljännyt. Kaksi päämiestä, Baena ja Rekob, Berotilaisen Rimmonin pojat, luopuiwat Isbosethista, tunkeutuiwat salaa hänen huoneesensa ja pistiwät hänen kuoliaaksi hänen omassa wuoteessansa. Näin kuoli Saulin poika Isboseth. Hän oli 40 wuoden iässä, tullessaan hallitsijaksi, ja hallitsi 2 wuotta. Hänen jälkeensä ei enää kukaan Saulin huoneesta korottainnut hallitsijaksi.

Isbosethin pään kantoiwat murhaajat Dawidin tykö, toiwoen sen kautta pääsewänsä hänen suosioonsa. Mutta Dawid antoi kuolemalla rangaista heidät ja ripustutti heidän silwotut ruumiinsa julkiseksi häwäistykseksi. Isbosethin pään hän antoi haudata Abnerin hautaan Hebroniin. — Näin käwi Dawidin

*) Säkki-pukuun, s. o. waippaan, joka oli walmistettu karkeasta säkkikankaasta, pukeuduttiin suuren surun tahi katumuksen aikana.

wihollisten. Ei Dawidin eikä hänen miestensä miekka heitä kaatanut, waan Herran koston tuomio.

Isbosethin kuoleman jälkeen kokoontuiwat Israelin sukukunnat Dawidin tykö Hebroniin ja kunnioittiwat häntä koko Israelin kuninkaana. Kaikista sukukunnista oli täällä sotamiehiä, wanhimpia ja päämiehiä, yhteensä 340,822 miestä. Moni kansasta oli tuonut ruoka- ja juomatawaroita mukaansa; ja Hebronissa wietettiin iloisia juhlia kolme päiwää.

Dawid oli 30 wuoden wanha tullessaan Juudan kuninkaaksi Hebronissa ja hallitsi siellä kaikkiansa 7 1/2 wuotta.

---

56. Dawidin woittorikas hallitus Jerusalemissa.

2 Sam. 5—10 l.; 1 Aik. 13—20 l.

Hebron ei ollut se paikka, jonka Herra oli walinnut, „asettaaksensa siihen nimensä" (5 Moos. 12, 5) ja jossa Dawidin, Kristuksen esikuwana, piti asuman ja hallitseman waltakuntaansa. Jerusalem oli se paikka olewa. Jerusalemin oli Herra „asettanut pakanain keskelle" (Hes. 5, 5) ja walinnut nimensä asuinsijaksi (2 Aik. 6, 6), Dawidin waltakunnan keskustana ja samalla kaikkien kansojen keskustana, „sillä Zionista on laki tulewa ja Herran sana Jerusalemista" (Jes. 2, 3). Jerusalem merkitsee „rauhan asunto", joka nimi nähtäwästi Dawidin aikana syntyi Salemista*), Melkisedekin kaupungin nimestä. Joosuan ja Tuomarein aikana oli Jerusalem Jebusilaisten mahtawana asuinsijana ja kantoi silloin nimen Jebus (Joos. 10, 1; 18, 28; Tuom. 19, 10). Juudan ja Benjaminin miehet walloittiwat kaupungin (Joos. 15, 63; Tuom. 1, 21), mutta itse linna jäi edelleen aina Dawidin aikaan asti Jebusilaisten waltaan. Nyt Dawid, tultuansa Israelin kuninkaaksi, läksi Jerusalemiin, walloittaakseen Zionin linnan. Jebusilaiset oliwat kehuen sanoneet, luottaen lin-

*) Katso s. 61.

nan wahwuuteen, että „sokiat ja ontuwat" owat hänet sieltä pois ajawat; sentähden lupasi Dawid, että se hänen miehistään, joka walloittaisi linnan wesijohdon ja löisi „sokiat ja ontuwat" (jolla nimellä Dawid pilkallisesti nimittää Jebusilaisia), hän olisi olewa „päänä ja ylimmäisenä." Joab, Zerujan poika, osoitti urhoollisuuttaan tässäkin tilaisuudessa ja astui ensimmäisenä linnaan.

Raamattu ei mainitse erittäin siitä, tekikö Dawid Jerusalemin pääkaupungikseen Jumalan käskystä. Ainakin oli se Herran tahdon mukaan. Jerusalem oli luonnoltaan siihen hywin sopiwa paikka. Se sijaitsi Efraimin wuoren eteläisimmällä selänteellä; kolmella puolella, nim. idässä, etelässä ja lännessä, ympäröiwät sitä sywät laaksot. Jerusalemilla tuli siis olemaan suuri merkitys wahwana kaupunkina wihollisten hyökkäyksiä wastaan. Wielä suuremman merkityksen sai Jerusalem siten, kuten myöhemmin saamme nähdä, temppelin kautta Israelin hengellisenä keskustana ja „pyhänä kaupunkina".

Dawid siirsi heti asuntonsa Zioniin, joka senjälkeen kutsuttiin Dawidin kaupungiksi. Hiram, Tyron kuningas, lähetti sanansaattajat Jerusalemiin Dawidia onnittelemaan sekä lähetti myös cedripuita*) ja rakentajia, jotka rakensiwat Dawidille kuninkaallisen asunnon. Dawid warusti myös kaupunkinsa. Hän rakennutti muurin, joka Millo'sta**), eräästä warustustornista alkaen, joka jo löytyi ennen Dawidin aikaa, ympöröi koko kaupungin.

Dawid oli kaiken ikänsä turwannut Herraan, ja Herran määräyksestä oli hän kuninkaaksi tullut. Kuinka hän nyt

*) Cedri eli Kedri on yhtä lajia kowaa ja kestäwää hawupuuta, jota kaswoi ja wieläkin wähässä määrässä kaswaa Libanonin ja Anti-Libanonin wuorilla.

**) Tämän Millo nimisen warustustornin asemasta ei ole warmoja tietoja; se oli Zionin wuoren joko luoteisessa tahi koillisessa osassa. Salomo ja Hiskia warustiwat ja wahwistiwat uudelleen tämän tornin.

uudessa pääkaupungissaan woisi elää, ja kuinka hän sallisi kansansa olla ilman Herran liiton arkkia ja Herran säännöllistä palwelustapaa! Kaiken Saulin hallitus-ajan oli liiton arkki ollut Kirjathjearimissa (katso siw. 380). Todistuksen maja oli eri paikassa (katso siw. 380). Säännöllinen jumalanpalwelus majassa oli rappiolla ollut. Nyt Dawid heti päästyänsä asumaan Zionin kaupunkiin piti neuwoa Israelin wanhinten kanssa Jumalan arkin tuomisesta Jerusalemiin. Tämä kelpasi kaikelle kansalle, ja Dawid kokosi walitut miehet koko Israelista „Egyptin Sihorista aina Hamathiin asti“ *), 30,000 miestä, tuomaan arkkia Kirjathjearimista. Herran arkki nostettiin uusille waunuille ja Abinadabin pojat, jonka huoneessa arkki oli ollut, ajoiwat waunuja. Dawid ja kaikki kansa, joka seurasi, „iloitsiwat Jumalan edessä“, laulaen ja soittaen kaikkinaisilla soittokoneilla. — Tämä olikin juhlallinen hetki kansalle. Eikö heidän pitänyt riemuitseman, soittaman ja laulaman, kun he nyt uudelleen muisteliwat Herran liittoa ja hänen suuria armotöitään kansaansa kohtaan, ja kun liiton arkki, Jumalan läsnäolon merkki ja todistus, tuotiin uuteen pääkaupunkiin?

Mutta muistettakoon aina kaikessa riemussa Jumalan suurten armotöitten johdosta, että Herra on pyhä ja wanhurskas. Hän waatii itsellensä kunnioitusta ja kuuliaisuutta. Jos hänen palwelijansa poikkeawat tästä sydämmensä ylpeydessä yhdelle tai toiselle puolelle, niin hän rankaisee. Pyhä ja wanhurskas on Jumala iankaikkisesta iankaikkiseen; se tulee syntisen ihmisen tuntea, lähestyessään Herran armoa saamaan. Tästä saiwat Dawid ja Israelin kansa taas muistutuksen. Kun toinen waunujen ajajista, Usa, arwatenkin suruttomassa mielessä ja ilman sydämmen kunnioitusta, tiellä lähellä Jerusalemia otti Jumalan arkkia pidelläksensä, kun härjät oliwat siwulle poikenneet, „julmistui Jumalan wiha häneen, niin että hän kuoli arkin ääressä.“ Tästä tuli Dawid murheelliseksi

*) Sihorin joki oli sama kuin „Egyptin wirta.“ Hamath oli yhden Syrian waltakunnan pääkaupunki pohjoiseen Israelista.

ja pelkäsi Herran wihaa. Nyt Dawid myös warmaan huomasi, missä hän oli erehtynyt (wertaa 1 Aik. 15, 2). Herra oli walinnut Lewiläiset ja niistä erittäin Aaronin jälkeiset arkkia kantamaan ja arkin edessä palwelemaan, ja heidän piti aina pyhittämän itsensä ennenkuin näihin toimituksiin ryhtyiwät. Tämän oli Dawid unohtanut lähtiessään tuomaan arkkia Jerusalemiin. Ja nyt Dawid ei rohjennutkaan tuoda Herran arkkia Jerusalemiin omaan huoneesensa, waan jätti sen Obed-Edomin huoneesen (luultawasti aiwan lähellä Jerusalemia). Mutta „Herra siunasi Obed-Edomin ja kaiken hänen huoneensa" sillä aikaa kuin Herran arkki oli siellä. — Niille on Jumalan liitto autuudeksi, jotka nöyryydessä ja kuuliaisuudessa riippuwat siinä kiinni.

Kun Herran arkki oli kolme kuukautta ollut Obed-Edomin huoneessa, kokosi Dawid taas Israelin walitut miehet noutamaan sitä Dawidin kaupunkiin. Nyt järjesti hän asiat toisin kuin edellisellä kerralla. Dawid käski ylimmäistä pappia Zadokia ynnä Lewiläisten 6 päämiestä pyhittämään itsensä ja 862 walitun Lewiläisen kanssa kantamaan Herran arkkia „olillansa korennoilla, niinkuin Mooses oli Herran sanan johdosta käskenyt." Niin myös käski hän Lewiläisten asettaa weisaajat ja soittajat, joitten piti riemuisasti ylistämän Herraa. Tämä oli oikea juhlapäiwä Israelin kansalle. Kaikki Lewiläiset, jotka oliwat kantajina tahi weisaajina, oliwat puetut walkoiseen liinapukuun. Kuningas itse oli myös pukeutunut walkoiseen pukuun, Herran majan palwelijan halpaan pukuun, ja oli niitten seassa, jotka soittojen säwelten kaikuessa riemuhypyssä kulkiwat Herran arkin edellä. Juhlakulku eteni werkalleen. Joka kuuden askeleen päästä seisahtuiwat arkin kantajat, ja uhrattiin härkä ja lihawa lammas. Koko Israelin saattamana kannettiin Herran liitonarkki näinmuodoin Dawidin kaupunkiin ja asetettiin siihen majaan, jonka Dawid oli sitä warten rakennuttanut.

Kun arkki nyt oli majaan asetettu, uhrasiwat papit 7 kalppia ja 7 oinasta poltto- ja kiitos-uhriksi Herralle. Sen-

jälkeen siunasi Dawid kansaa Herran nimeen, ja antoi juhlatilan tähden jakaa „jokaiselle Israelissa, miehille sekä waimoille“, yhden leiwän, kappaleen lihaa ja mitan wiiniä ynnä rusinakakun. Sitten asetti Dawid Assafin ja muutamia muita Lewiläisiä palwelijoiksi „Herran arkin eteen,“ joka päiwä „ylistämään, kiittämään ja kunnioittamaan Herraa, Israelin Jumalaa.“ Ja Assaf, joka soitti kilisewillä cymbaleilla, ja „hänen weljensä“ weisasiwat Herralle kiitoswirren, josta osia löytyy Psalttarin ps:ssa 105, 1—15 ja 96, 1—13 y. m.

Wanhan todistuksen-majan antoi Dawid edelleen olla Gibeonin kukkulalla ja asetti sinne ylimmäisen papin Zadokin ja walituita soittajia ja weisaajia Heman'in ja Jeduthun'in eli Ethan'in johdolla toimittamaan säännöllistä jumalanpalwelusta. Joka aamu ja joka ilta siellä uhrattiin polttouhria alttarilla (paitsi muita uhreja) ja laulajat kiittiwät ja ylistiwät Herran laupeutta.

Me näemme tästä, että Herran nimen palweleminen ja kunnioittaminen kansan kesken oli Dawidille kalliimpia asioita. Sentähden liiton arkin tuominen Jerusalemiin oli koko kansan juhla; sentähden hyppäsi Dawid itse halpana Lewiläisenä arkin edellä, ja sentähden jokapäiwäisessä ja yhteisessä palweluksessa piti Herraa kiitettämän. Koko kansan piti kuninkaansa johdolla oppia tuntemaan Herraansa ja Jumalaansa ja antamaan hänelle kunniata. — Jospa kaikki hallitsijat niin rakastaisiwat Herran kunniata!

Kun Dawid näitten tapausten jälkeen palasi omaan huoneesensa, nuhteli Mikal, joka oli akkunasta nähnyt Dawidin hyppääwän muitten kanssa liiton arkin edellä, häntä siitä, että hän oli alentanut itsensä ja paljastanut itseänsä „niinkuin irstaiset ihmiset.“ Mikalilla ei ollut samaa nöyrää, Herran tahdon alle alistuwaa ja Herraa kiittäwää sydäntä kuin Dawidilla; hän ei siis käsittänyt Dawidin iloa Herran arkin edessä. Mutta Dawid huomautti Mikalille nöyrästi, kuinka Herra oli hänen walinnut Israelin päämieheksi, ja sanoo:

„Herran edessä minä tahdon iloita; ja minä tahdon wielä halwempi olla ja nöyrä minun silmissäni."

Dawidin woitot. Dawid oli „mies Jumalan mielen jälkeen." Mutta hän oli myös sankarikuningas. Herran ja Israelin wihollisei saiwat tuntea hänen kätensä woiman. Ensimmäiset wihollisei, jotka Dawid kukisti, oliwat **Filistealaiset.** Jo heti sen jälkeen kun Dawid oli woideltu Israelin kuninkaaksi, hyökkäsiwät he Juudaan ja asettuiwat Refaimin laaksoon. He tietysti pelkäsiwät Israelin wallan kaswamista, kun Dawid oli niin juhlallisesti kruunattu Israelin kuninkaaksi. Nyt kysyi Dawid neuwoa Herralta, ja Herra käski hänen menemään Filistealaisia wastaan. Dawid läksikin ja löi heidät sekä poltti heidän epäjumalankuwansa, jotka he kiireisen paon tähden oliwat jälkeensä jättäneet. Jonkun ajan perästä uudistiwat Filistealaiset hyökkäyksensä. Silloin Dawid, kysyttyään taas Herralta neuwoa, kiersi heidän sotajoukkonsa, ja saatuansa merkin fiikunapuitten lehtien kohinassa, ryntäsi hän rohkeasti heidän päällensä ja löi heidät, ajaen heitä takaa pitkiä matkoja. Ja wielä kolmannen kerran löi Dawid Filistealaiset ja walloitti Gathin ynnä muita heidän kaupunkejansa. Tämän kautta olikin Filistealaisten walta murrettu. Dawid oli heidät „alentanut" ja ottanut „orjuuden suitset", joilla he oliwat Israelia waiwanneet, heidän käsistään. Sen jälkeen oli ainoastaan wähempiä taisteluja Filistealaisten ja Israelilaisten wälillä (esim. 2 Sam. 21, 15 ss), ja Filistealaisia näkyi palwelleen Dawidin sotajoukossa (esim. Kretit ja Pletit sekä Getiläiset; Ps. 60, 10).

Moabilaisten hetki oli myös tullut. Tuntemattomasta syystä (kenties he oliwat murhanneet Dawidin omaiset, jotka oliwat sinne paenneet) Dawid rankaisi heitä ankarasti ja muserti heidän woimansa kokonaan, niin että he tästä lähtien oliwat weron-alaiset Dawidille.

Syrialaisten kanssa oli pitkällinen ja ankara taistelu. Ensin löi Dawid Hadad-Eser'in, Zoban*) kuninkaan, joka taistelussa kadotti 1000 waunua hewosineen ja taistelijoineen ja 20,000 jalkamiestä. Saatuansa apua Damaskosta uudisti woimallinen Hadad-Eser sodan Dawidia wastaan, mutta kadotti silloin 22,000 miestä ja jätti sillä kertaa sotahankkeensa. Dawidin woitot oliwat suuret. Damaskolainen Syria joutui Dawidin wallan alle, ja hän asetti sinne wartijajoukkoja. Myöskin oliwat sodansaaliit suuret. Mahtawan Zoban kuninkaan kaatuneilla sotilailla oli kultaiset s. o. kullalla päällystetyt kilwet; nämä wei Dawid Jerusalemiin ja wielä „ylen paljon" waskea kahdesta Zoban kuninkaan kaupungista, nimeltä Betah ja Berothai, jotka Dawid oli walloittanut. Hamathin**) kuningas Thoi eli Thou, joka oli ollut sodassa Hadad-Eserin kanssa, lähetti nyt poikansa Dawidia terwehtimään ja wiemään hänelle lahjaksi kultaisia, hopeisia ja waskisia astioita. Kaikki nämä lahjat ynnä runsaat saaliit hopeassa ja kullassa pyhitti Dawid Herralle s. o. säilytti Herran majan tarpeiksi.

Edomilaiset, jotka nähtäwästi sillä aikaa kuin Dawid soti Syriassa, oliwat hyökänneet Juudaan, löi Dawid myös Syriasta palattuaan. Hänen sotapäällikkönsä Abisai kaatoi „suolalaaksossa" heistä ynnä heidän liittolaisistaan 18,000 miestä. Koko Edomilaisten maa joutui Dawidin wallan alle, ja hän asetti sotawäkeänsä sinne wartijoiksi.

Näitten sotien jäljestä oli Dawidilla jonkun aikaa rauhaa waltakunnassaan. Hän sai nyt rauhassa käyttää aikaansa oman kansan hywäksi. Raamattu kertoo waan lyhyesti, että „hän teki oikeuden ja hurskauden kaikelle kansallensa."

*) Katso s. 400.

**) Hamathin kaupunki ja waltakunta oli Orontes-joen warrella. Se oli Hethiläinen waltakunta. Siellä löytyy wielä nykyään Hamâ niminen kaupunki, joka nimellään muistuttaa Hamathia. Heth oli Kanaanin poika, ja Hethiläiset oliwat asuneet ennen Kanaanmaalla.

Tällä ajalla luultawasti aikoi Dawid rakentaa huonetta Herralle, josta kohta tulemme puhumaan. Mutta ankara sota oli Dawidilla wielä kestettäwänä. **Ammonilaiset**, jotka jo Saulin aikana osoittiwat wihollisuutta Israelia kohtaan, antoiwat tähän aiheen. He oliwat nähtäwästi jo kauan kadehtineet Israelin waltaa Kanaanmaalla. Senjälkeen kuin Saul oli heidän hyökkäyksensä torjunut, oliwat he olleet alallansa, ja heidän kuninkaansa Nahas oli teeskennellyt ystäwyyttä Dawidin kanssa. Kun Nahas kuoli ja hänen poikansa Hanun tuli kuninkaaksi, lähetti Dawid, Nahaksen osoittaman ystäwyyden tähden, sanansaattajat lohduttamaan ja onnittelemaan nuorta kuningasta. Silloin Hanun, kansansa ylimmäisten neuwosta, otti Dawidin lähettiläät ja antoi ajaa puolet heidän partastaan ja leikata pois puolet heidän waatteistaan sekä lähetti heidät sillä tawoin pilkattuina menemään. Ammonilaisten ylimmäiset syyttiwät Dawidin lähettiläitä wakoojiksi, ja sentähden he niin häpäisiwät heidät. He selwästi hakiwat syytä sotaan Dawidin kanssa. Samalla lähettiwät he Syriaan 1000 leiwiskää hopeaa ja palkkasiwat itselleen sotawäkeä Rehobista, Zobasta, Istobista ja Maekasta, yhteensä 32,000 waunua taistelijoineen ynnä muuta wäkeä. Kun nyt Dawid lähetti Israelin sotajoukon Joabin ja Abisain johdossa Jordanin yli, oliwat nämä joutua piiritetyiksi wihollisten sotajoukkojen suurilukuisuuden tähden. Ankara oli heillä taistelu. Joab, Dawidin urhoollisin ja taitawin sotapäällikkö, walitsi parhaimmat sotilaat Israelista ja läksi itse niitten kanssa Syrialaisia wastaan; Abisai kääntyi muun joukon kanssa Ammonilaisia wastaan. Joab, joka muutoin oli jumalaton mies, niinkuin jo olemme nähneet, puhuttelee taistelun edellä weljeään Abisaita, kehoittaa häntä urhoollisuuteen ja sanoo: „Olkaamme wahwat kansamme puolesta ja Jumalamme kaupunkien puolesta; mutta Herra tehköön niinkuin hänen kelpaa." Myöskin suostuiwat he tulemaan toinen toistaan auttamaan, jos waara tulisi toiselle kowin suureksi. Tästä kaikesta huomaamme, kuinka ankara taistelu oli. Mutta

Israelin Jumala oli Israelin kanssa, ja Joabin sotataito ja sotaonni ei pettänyt. Joab löi Syrialaiset. Kun Ammonilaiset näkiwät, että Syrialaiset pakeniwat, kadottiwat hekin rohkeutensa ja pakeniwat pääkaupunkiinsa. Joab ei tällä kertaa jatkanut sotaa — Raamattu ei kerro mistä syystä, sopimattoman wuoden ajan johdostako, heikontuneen sotawoiman tähdenkö wai muustako syystä — ja palasi Jerusalemiin.

Mutta Syrialaiset kokosiwat hajoitetut woimansa jälleen. Hadad-Eser, Zoban kuningas, lähetti tuottamaan apuwäkeä siltä puolen Eufrat wirtaa, Mesopotamiasta, ja suuri sotajoukko, Hadad-Eserin sotapäämiehen, Sobakin johdossa, läksi taas Israelia wastaan. Silloin kokosi Dawid „kaiken Israelin“, läksi Jordanin yli ja löi Syrialaiset niin täydellisesti, että heidän sotapäämiehensä sekä 7,000 waunutaistelijaa ja 40,000 ratsas- ja jalkamiestä kaatuiwat taistelussa. Nyt tekiwät kaikki syrialaiset kuninkaat rauhan Israelin kanssa ja tuliwat Dawidin alamaisiksi. Ja Ammonilaisia eiwät he enää rohjenneet auttaa.

Ammonilaisten kanssa kesti sotaa wielä edelleen. Joab piiritti kauan aikaa heidän pääkaupunkiansa, Rabba'a*), ja sai wihdoin walloitetuksi etelä-osan kaupunkia, niin sanotun „wesikaupungin“, joka sijaitsi joen warrella. Sitten tuli Dawid itse piirittämään ylä-osaa kaupunkia ja woitti sen. Ankara, säälimätön rangaistus kohtasi nyt Ammonilaisia. Dawid antoi häwittää kaikki heidän kaupunkinsa ja „pani heidät sahain, rauta-aseitten ja kirwesten alle ja poltti heidät tiili-uuneissa.“ **) Näin päättyi tämä sota Ammonilaisia wastaan.

*) Rabba, Ammonilaisten pääkaupunki, oli yhden Jabbok'in lisäjoen warrella, joka nykyään kantaa nimen Nahr Amman. Kaupunki on ollut monta kertaa myöhempinä aikoina uudelleen rakennettu ja taas häwitetty. Egyptin kuningas Ptolemaios II esim. rakensi sen uudelleen ja antoi sille nimen Philadelphia, ja silloin oli se kauniimpia ja tärkeimpiä kaupunkeja Jordanin itäpuolisissa maissa. Suuret ja merkillisen hywin säilyneet rauniot löytywät siellä wielä nykyään, erittäinkin kaupungin pohjois-osassa, jossa wanhan Rabba kaupungin wahwa linna oli.

**) Näin on tämä paikka käännetty Piplia-Komitean käännöksessä, painettu 1870.

Dawidin erinomaista julmuutta näitä Ammonilaisia wastaan on syystä oudoksuttu. Dawid, Jumalata pelkääwäisenä miehenä, ei suinkaan tässä asiassa ansaitse kiitosta. Kuitenkin pitää meidän muistaa, että Ammonilaiset oliwat kauheita epäjumalanpalwelijoita, jotka tuli-jumalallensa Moolokille eli Milkomille uhrasiwat ihmisiä ja omia lapsiansakin, ja jotka oliwat harjoittaneet kauheita julmuuksia Israelilaisiakin kohtaan, kun esim. aikoiwat puhkaista kaikkien Jabeksen kaupungin asukasten silmät (1 Sam. 11, 2), ja halkasiwat raskaita waimoja Gileadissa (Am. 1, 13). Onko näille tämmöisille ihmisille mitkään rangaistukset liian ankarat? Kun jonkun kansan syntimitta on täynnä, silloin antaa Jumala tulla sen päälle kowat rangaistukset. Niinhän käwi Kanaanmaan jumalattomien asukastenkin. Sitäpaitsi on wielä mainittawa, että Ammonilaiset oliwat Israelin niin sanoaksemme weriwiholliset; heidän tarkoituksensa ei ainoastaan ollut oman maansa rajain laajentaminen, waan he tahtoiwat häwittää kokonansa Israelin kansan (Ps. 83, 5—9). Herran kansan häwittämisen yritys on samalla sotimista Herraa Jumalaa wastaan, ja se epäilemättä Herran wihan päiwänä kowasti rangaistaan.

Mutta, niinkuin jo sanottiin, Dawidin julmuutta tässä kohden ei woi kiittää. Kenties olikin Dawidin sydän kylmennyt ja wieraantunut Herrasta. Tämän Ammonilais-sodan aikana hän juuri lankesi suureen syntiin, josta tulemme kertomaan seuraawassa kertomuksessa, ja mahdollista on, että siihen aikaan luonnollinen kostonhimo ja julmuuskin oli Dawidissa waikuttamassa.

Temppelin rakentamisen aikomus. Kun Dawid oli woittanut wihollisensa (luultawasti Filistealaiset, Moabilaiset ja Zoban Syrialaiset) ja cedripuisessa huoneessaan pääkaupungissaan nautti rauhaa, aikoi hän rakentaa Herralle huoneen eli temppelin. Hän oli tosin jo rakennuttanut waatemajan, jossa Herran arkki säilytettiin. Mutta tämmöinen waatemaja näkyi hänestä nyt liian halwalta, kun hän itse asui cedripuisessa huoneessa. Dawid tahtoi, että Herraa palweltaisiin suuressa ja komeassa temppelissä, niinkuin Herran kunnialle ja majesteetydelle sopisi. Hänen waltakuntansa oli jo niin woimallinen ja kuninkaan tawarat kyllin runsaat, että Dawid woisi toteuttaa aikomustaan. Hurskaasta ja wilpittömästä mielestä oli tämä Dawidin ajatus lähtenyt, ja profetta **Nathan**, joka oli kuninkaan neuwonantaja ja ystäwä, antoi tähän suostumuksensa. Mutta

Herra oli kuitenkin toista mieltä. Herra ilmestyy Nathanille ja käskee hänen ilmoittaa Dawidille, ettei hänen pitänyt rakentaa Herralle huonetta. Herra huomauttaa *ensiksi*, että hän, Herra, oli „waeltanut majoissa", eikä käskenyt ketään rakentamaan hänelle cedripuista huonetta; ihmiset älkööt siis itsellensä kunniata hakeko Herran huoneen rakentamisesta. *Toiseksi* oli hän Dawidin „ottanut lampurista", johdattanut häntä ja asettanut kansansa päämieheksi; mikä ansio Dawidilla siis olisi, että hän ilman Herran käskyä rakentaisi Herran huonetta, hän, joka sitäpaitsi oli wuodattanut paljon werta (1 Aik. 22, 8)? *Kolmanneksi* on Herra itse asettawa kansallensa sijan, jossa Herran nimi on asuwa. *Neljänneksi* lupaa Herra herättää Dawidista siemenen, joka oli hänen „ruumiistansa" tulewa. **Hän on rakentawa nimelleni huoneen,** sanoo Herra, **ja minä wahwistan hänen waltakuntansa istuimen iankaikkisesti. Minä olen hänen isänsä ja hän on minun poikani. — — Mutta minun laupeuteni ei ole hänestä eriäwä.** *Wiidenneksi* annettiin lupaus, että Dawidin huone ja waltakunta oli pysywä iankaikkisesti wahwana.

Nathan puhui kuninkaalle nämä Herran sanat. Tässä oli Dawidille sekä nöyryytystä että ylennystä. Dawid ei ollut mitään itsessään; kaikki oli hän saanut Herran suuresta armosta. Ei hän edes ollut otollinen rakentamaan Herralle huonetta. Mutta toiselta puolen Dawidin huone siunataan ja hänen siemenensä ylennetään, niin että Dawidin jälkeinen, joka samalla on Herran Jumalan poika, on sekä rakentawa Herralle huoneen että iankaikkisesti hallitsewa. Sywästi nöyryyttäwät oliwat nämä sanat Dawidille; mutta sangen suuret ja ihanat owat myös lupaukset, jotka tässä annetaan! Nämä lupaukset täytetään Salomossa, mutta ne ikäänkuin laajenewat ja ylenewät ja saawat lopullisen täyttämyksensä Kristuksessa, Jumalan Pojassa, joka iankaikkisesti hallitsee. **Kristus on siis tulewa, ja on syntywä Dawidin siemenestä ja huoneesta.**

Dawid otti nämät sanat kaikki hywäkseen, sekä nöyryytyksen sanat että lupauksen sanat. Hän nöyryyttää itseänsä Herran edessä rukouksessa, tunnustaen itsensä mitättömäksi, sanoen: „Kuka olen minä, Herra, Herra; ja mikä on minun huoneeni, että olet minut tähän asti saattanut!" Hän wielä kiittää ja ylistää Herraa ja pyytää wihdoin, että Herra wahwistaisi sanansa ja siunaisi Dawidin huoneen. — Herra nöyryyttää niitä, jotka häntä pelkääwät, sentähden että hänen armonsa heille suuremmaksi tulisi. Onnellinen se, joka ottaa nöyryytyksen hywäkseen! Hänelle Jumalan armon aarteet awautuwat. Ah, suloista on waiwaiselle, mitättömälle syntiselle, kun hän saapi wastaanottaa kaikki armosta Jesuksen Kristuksen, meidän Herramme sowintokuoleman ja ylösnousemisen kautta! Silloin wasta sydän on walmis kiittämään ja ylistämään.

Dawid oli jalo ja woittorikas hallitsija. Hän korotti Israelin kansan arwon Herran kansana pakanain kesken; hän laajensi suuresti waltakuntansa rajat, ja hän hallitsi kansaansa woimassa ja wiisaudessa. Mutta hänellä oli wielä toinen ja suurempi merkitys. **Hän on likeisessä suhteessa tulewaan Kristukseen.** Dawidissa toteutuwat jo ennustukset kansalle tulewasta siunauksesta, Juudan sankarista, Jaakobin tähdestä, Israelin waltikasta ja Herran woidellusta. Mutta ne eiwät Dawidissa wielä saa lopullista täyttämystään; ne ikäänkuin kirkastuwat ja saawat uuden sisällön toteutuakseen wihdoin täydellisesti Jesuksessa Kristuksessa. Profetat ennustawat Kristusta tästä lähtien Dawidin suwusta ja huoneesta syntywäksi, Dawidin pojaksi, wieläpä itse Dawidiksi (Jer. 30, 9; Hes. 34, 24. y. m.). **Dawid on niinmuodoin Kristuksen esi-isä.** Mutta toiseksi hän on myöskin **Kristuksen esikuwa,** sillä tarkemmin kuin minkään muun henkilön sopii Dawidin elämä Kristukseen. Dawidin alennus ja korotus kansansa päämieheksi, hänen

woittonsa wihollisten yli, pakanain hallitsemineu ja hänen kunniarikas asemansa kansansa keskellä, — näissä kohdin kuwaa Dawid Kristusta waltakunnassaan. Wihdoin on Dawid wielä **Kristuksen profetta.** Herran Henki sallii Dawidin joka on Kristuksen esikuwa, luoda sywiä silmäyksiä ei ainoastaan Kristuksen waltakuntaan ja woimaan, waan myös hänen kärsimiseensä. Tätä Dawidin profetallista merkitystä Kristuksen suhteen todistawat esim. Psalmit 2, 22 ja 110 y. m., jotka owat Dawidin tekemät.

C. Dawidin lankeemukset ja Herran kuritukset.

57. Dawidin ensimmäinen sywä lankeemus ja katumus.

2 Sam. 11 l. — 12, 14.

Joka luulee seisowansa, katsokoon, ettei hän lankee. Moni hurskas on langennut synteihin ja unohtanut Jumalansa. Kuinka käwi Saulin? Jotkut owat kuitenkin ottaneet Jumalan kuritukset hywäkseen ja sywästi katuen syntiään jälleen nousseet. Kuningas Dawid, waikka olikin „mies Jumalan mielen jälkeen", lankesi hänkin suuriin synteihin ja paadutti omantuntonsa. Hän oli sangen suuressa waarassa, mutta Herran armon kautta hän heräsi jälleen ja katui syntinsä. Tätä Dawidin lankeemusta ja katumusta lähdemme nyt katselemaan. Puhukoon tämä kertomus koko totuutensa woimalla meille kaikille!

Sota Ammonilaisia wastaan oli parhaillaan. Kuningas Dawid, joka äskettäin oli niin täydellisesti lyönyt Syrialaiset ja kunniarikkaana sekä suuren saaliin woittaneena oli palannut kotia, jäi tällä kertaa Jerusalemiin ja lähetti Joabin piirittämään Ammonilaisten pääkaupunkia Rabbaa. Tämä jääminen Jerusalemiin ei ollut hywä, ja se osoittaa Dawidissa jonkunlaista weltoutta ja mukawuuden halua. Ammonilaiset oliwat nykyään

Israelille waarallisia wihollisia ja Dawidin olisi pitänyt itse johtaa tätä sotaa. Dawid oli pienestä pitäen tottunut työhön eikä ollut koskaan waiwojaan säästänyt. Nyt näyttää todellakin hänen kuninkaallinen kunniansa ja monet woittonsa saattaneen hänet wiettelykseen. Hän kallisti korwansa mukawuudenhalun ja oman kerskauksen henkien houkutukselle eikä pysynyt kylläksi nöyryydessä ja Jumalan sanan kuuliaisuudessa. Kuin näin on ihmisen laita, kun ihminen unhottaa walwomisen, niin joutuu hän pian suureen lankeemisen waaraan, ja Jumala sallii joskus sokeuden sumun laskeutua hänen omantuntonsa ylitse. Niin käwi Dawidinkin. **Walwokaat ja rukoilkaat, ettette kiusaukseen lankeisi. Henki tosin on altis, mutta liha on heikko** (Matt. 26, 41).

Toimetonna käwellessään huoneensa katolla, näki Dawid **Batseban**; ja waikka hän sai tietää, että tämä oli **Urian**, yhden hänen urhoollisten päällikköjensä waimo, syttyi kuninkaan himo kuitenkin häneen. Jumalan, Mooseksen kautta antama laki selwästi säätää kuoleman rangaistuksen sille, joka tekee huorin toisen miehen waimon kanssa (3 Moos. 20, 10; 5 Moos. 22, 22). Sitä paitsi kieltää laki kuninkaita ottamasta itselleen monta emäntää (5 Moos. 17, 17).*) Mutta kun himo saa wallan ihmisessä, silloin sokeuttaa se ja saattaa hänet unohtamaan Jumalan käskyt. Niin käwi Dawidinkin. Batseba myös tuli tämän maailman himon ja kunnian sokaisemaksi, niin että hän ei kieltäyty-

*) Dawidilla oli monta emäntää ja siis oli hän jo tämän käskyn rikkonut. Mutta hän ei tietänyt tätä rikokseksi, koska kansan tapa jo Abrahamista asti, hurskaittenkin ihmisten keskeu ei pannut tässä kohden mitään rajaa. Jumala oli pitkämielinen tässä asiassa, niinkuin monessa muussakin siweyden kohdassa, kansansa heikkouden tähden. Yksiwaimoisuus oli kuitenkin päämaali, johon Israelin tuli kehittyä. Missä moniwaimoisuus wallitsi, siellä seurasi aina suuremmassa tahi wähemmästä määrässä eripuraisuus, murhe ynnä kaikellaiset rangaistukset. Epäilemättä Dawidinkin tapa pitää monta waimoa oli yksi waikuttawa syy hänen nyt puheena olewaan lankeemiseensa ja sydämmensä sokeentumiseen. Katso s. 369.

nyt menemästä kuninkaan tykö waikka hän kyllä tiesi, että laki määräsi kuolemanrangaistuksen hänellekin siitä synnistä. **Kun himo on siittänyt, synnyttää se synnin.**

Synninteon jälkeen olisi luullut Dawidin katuwan rikostansa. Omatunto tietysti soimasi häntä pahasta teosta. Mutta waikka Dawid oli tottunut kuulemaan omantuntonsa ääntä, niinkuin kaikki Jumalata pelkääwäiset tekewät, joitten sydämmiä Herran sana on saanut walaista, niin hän ei kuitenkaan nyt katumusta tehnyt. Ainakaan ei hänen katumuksensa Herran edessä ollut perinpohjainen ja wilpitön. Ja sentähden sokeuden sumu laskeutui yhä waan taajemmalta hänen sielunsa silmien eteen. Tehty synti toi seurassansa muita syntejä, ja niin Dawid lankesi yhä sywemmälle. Kun Batseba sentähden lähetti kuninkaalle sanan siitä, että hän oli raskaaksi tullut, ajatteli Dawid ainoastaan, kuinka hän woisi rikoksensa peittää ihmisten edessä. Hän pelkäsi nyt sitä häpeätä ja edeswastausta, mikä hänelle, kuninkaalle, tulisi osaksi, jos tämä rikos tulisi ilmi. Tässä tarkoituksessa lähetti hän Joabille sanan ja käski häntä lähettämään Uriata Jerusalemiin. Kun Uria oli kuninkaan tykö saapunut, tiedusteli Dawid häneltä sodan asioita ja käski häntä senjälkeen menemään huoneesensa sekä lähetti hänelle lahjoja kuninkaallisesta pöydästä. Mutta Uria, tämä urhoollinen ja uskollinen Israelin sotilas, ei mennytkään huoneesensa, waan pani maata kuninkaallisten henkiwartijain kanssa kuninkaan etuhuoneisiin. Kun Dawid seuraawana aamuna sai sen tietää ja kysyi syytä siihen, wastasi Uria: „Arkki ja Israel ja Juuda makaawat majoissa — — — ja minä menisin huoneesen syömään, juomaan ja makaamaan emäntäni tykönä? Niin totta kuin sinä elät ja sinun sielus elää, en tee minä sitä.“ Ja waikka Dawid kutsui Uriata kanssansa aterioimaan ja „juowutti hänen,“ ei Uria sittenkään mennyt kotiansa, waan pani maata kuninkaan huoneesen. Kolmantena päiwänä lähetti Dawid Urian takaisin sotaan, ja hänen myötänsä Joabille kirjeen, jossa oli selwä käsky annettu, että

Uria piti asetettaman semmoiseen kohtaan taistelussa, jossa hän wihollisen miekan kautta kaatuisi.

Woi sitä surkeutta, johon Jumalan mies Dawid oli joutunut! Peittääkseen syntiään, jott'ei hän ihmisten edessä joutuisi häpeään, antaa hän tappaa yhden uskollisimmista palwelijoistaan! Näitä tehdessä ei Dawidin omatunto suinkaan woinut olla rauhallinen; mutta hän ei kuunnellut omantuntonsa ääntä. Kuinka on mahdollista, että Herran palwelija on woinut näin sywästi langeta? Tämä kertomus huutaa meille ikäänkuin tuhannen torwen äänellä: Walwokaat! Kun Dawid näin lankesi, niin woi kuka tahansa meistä langeta. Ja warmasti tapahtuukin lankeemus jokaiselle, joka ei walwo ja rukoile; sen ihmisen wiimeiset tulewat pahemmiksi kuin ensimmäiset.

Dawidin lankeemus ja yhä sywemmälle wajoaminen syntiin on eläwä kuwa jokapäiwäisestä todellisuudesta. Kun joku himo esim. ylpeys, ahneus, nautinnon himo t. m. s., saa ihmisessä wallan, silloin paha teko wäijyy häntä, ja sangen helppo on hänen langeta rikoksiin. Ja kun kerran rikos on tapahtunut, silloin hänen himonsa ajaa hänet yhä etemmäksi. Monellaiset paheet seuraawat jäljessä, ja oikea katumus käypi yhä waikeammaksi. Joka suosii yhtä rietasta henkeä sydämmessään ja walmistaa sille sijaa, hän joutuu kohta monen muun hengen waltaan (Matt. 12, 45).

Joab teki niinkuin kuningas oli kirjeessä käskenyt. Hän asetti Urian sotajoukon etupäähän lähelle kaupungin muuria, ja Uria ynnä muuta Dawidin wäkeä siinä kaatui. — Joab osoitti tässä jumalattomuuttaan, kun hän totteli Dawidin käskyä. Hän tiesi hywin, kuinka paha tämä teko oli; Urian urhoollisuuden tunsi hän myös. Mutta Joab, joka itse oli murhaaja, ei estänyt tätä pahaa tekoa, waikka hänen welwollisuutensa olisi waatinut sitä estämään ja waikka hänellä kyllä olisi ollut waltaa ja rohkeutta sitä tekemään. Sentähden Urian ja muitten kaatuneitten kuolema lankee Joabinkin hartioille hänen syntitaakkansa lisäksi.

Kun Dawid sittemmin sanansaattajan kautta sai kuulla, että miehiä oli kaatunut ja että Uria oli myös kuollut, sanoi hän ainoastaan: „Sano näin Joabille: älä sitä pahakses pane, sillä miekka syö milloin minki, kulloin kunki — —.' — Nyt oli Dawidin sokeus suurimmillaan ja lankeemuksensa sywimmillään. Hän on tyytywäinen siitä, että hänen aikeensa on onnistunut. Kunniansa ja hywän nimensä ihmisten keskeu on hän säilyttänyt. Ei kukaan tiennyt mitään hänen pahoista teoistaan; Joab yksin tunsi Urian kuoleman syyn. Dawid oli niin tuuditellut omaatuntoansa nukuksiin, että hän, „mies Jumalan mielen jälkeen", nyt on hywillään siitä, että hänen pahat aikeensa owat onnistuneet ja pahat tekonsa salaisuuteen jääneet! — Perkeleen walta on suuri maailmassa, kun hän woipi hurskaitakin saattaa semmoiseen eksymykseen ja pimeyteen! **Olkaat raittiit, walwokaat; sillä teidän wihollisenne perkele käy ympäri, niinkuin kiljuwa jalopeura etsien kenen hän nielisi** (1 Piet. 5, 8).

Senjälkeen otti Dawid Batseban itsellensä emännäksi, ja hän synnytti Dawidille pojan. Dawidin rikos ei kuitenkaan unohduksiin jäänyt. **Sillä Jumala tuottaa tuomiolle kaikki salatut työt, joko ne owat hywät tahi pahat** (Saarn. 12, 14). Herra tiesi mitä Dawid oli tehnyt, waikk'ei ihmiset siitä paljon mitään tienneet. Raamattu sanoo kertomuksessaan tästä: „mutta se työ, jonka Dawid teki, oli paha Herran edessä."

Herra ei jättänyt langennutta palwelijatansa Dawidia, waikka tämä oli niin suuresti rikkonut, waan herätti hänessä katumuksen. Tässä Herra osoittaa suurta armoaan ja laupeuttaan. Jos hän olisi jättänyt Dawidin sille omien himojen tielle waeltamaan, jota tämä oli sokeudessaan alkanut waeltaa, niin olisi Dawid hukkaan joutunut, ja koko hänen entinen jumalanpelkonsa ei olisi häntä mitään hyödyttänyt. Mutta Herra ei häntä jättänyt. Herra herättää eksyneet palwelijansa useimmiten kowan kurituksen kautta. Rakkaana isänä Herra kurittaa, ja sentähden tämä kurituskin, waikka kuinka kowa se lieneekin, on pelkkää armon osoitus=